ORAS
Debesuota,
vėsiau.
Saulė teka 5:1, leidžiasi 8:25

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAymarket 1 - 6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVI — Price 10c — Chicago, Ill. — Penktadienis, Birželio-June 13 d., 1969 m. — Kaina 10c — 136

Ališkauskas, K. 7 2 69
7312 S. Washtenaw Ave.
CHICAGO, ILL., 60629

ITALAI PASISAKĖ PRIEŠ MASKVOS LINIJĄ

BENELUX VALSTYBIŲ GRUPĖ STOVI PREKYBOS SRITY TREČIOJ VIETOJ

WASHINGTONAS. — Amerikoje lankosi Europos Bendrosios Rinkos Vykdomosios komisijos pirmininkas, belgas Jean Rey. Pirmadienį jį priims prezidentas Nixonas. Jis pareiškė spaudai, kad dar iki šių metų pabaigos paaiškės Britanijos priėmimo į rinką klausimas. Derybos gali užsitęsti keleris metus, nes be Britanijos į rinką pilnateisiais nariais nori įstoti dar Airija, Norvegija ir Danija. Pirmininkas Rey tikisi, kad dabar, pasitraukus Prancūzijos prezidentui de Gaulle, opozicija prieš rinkos išplėtimą bus mažesnė.

Belgija yra viena svarbiausių Europos rinkos dalyvių. Taip yra todėl, kad trys mažos valstybės: Belgija, Olandija ir Liuksemburgas suprato ekonominio bendradarbiavimo vertę anksčiau už visas kitas valstybes. Jos ekonominę integraciją pradėjo 1922 metais, sujungdamos Belgiją ir Liuksmeburgą. Dar karo metu 1944 m. rugsėjo 5 d. Belgijos, Olandijos ir Liuksemburgo egzilinės vyriausybės Londone sudarė sutartį panaikinti muitus.

"Trys mažieji"

Šiandien Benelux valstybės sudaro tik 5.7 nuošimčius Europos rinkos valstybių užimamo ploto. Jos teturi visos kartu tik 23 milijonus gyventojų, tačiau šie "trys mažieji" užsienio prekybos srityje stovi pasaulyje tuoj po Amerikos, ir Vakarų Vokietijos. Benelux valstybės veda daugiau užsienio prekybos už Britaniją, už Japoniją, už Prancūziją ir Kanadą. Paskutinė statistika sako, kad Benelux grupė yra trečia pasaulio komercinė galybė.

Didžiuliai uostai

Tokio pasisekimo paslaptis yra Benelux valstybių turimi uostai: Rotterdamas, Amsterdamas, Antverpenas ir Gentas. Tie uostai per metus perleidžia beveik tiek pat prekių. kiek New Yorkas ir Londonas kartu. Visi trys Benelux kraštai yra tiršČiausiai apgyventi pasaulyje. Vienoje kvadratinėje mylioje čia gyvena daugiau, negu Japonijoje.

Prekyba padeda Benelux valstybėms turėti ir nemažą politinę įtaką Europos Bendroje Rinkoje. Todėl jų parama Britanijai, norinčiai prie rinkos prisijungti, yra nepaprastai vertinga.

Baigė konferenciją neutralumo ženkle

ITO. — Japonijoje pasibaigė Azijos ir Ramiojo vandenyno tarybos konferencija, kuri susirinko jau ketvirtą kartą. Komunikate labai nuosaikiais žodžiais bandoma išvengti komunizmo pasmerkimo. Pietų Vietnamui i,šreiškiamos "simpatijos" ar užuojauta, tačiau neminimas žodis "parama", kuris būdavo ankstyvesnių komunistų tekste.

Devynios Azijos valstybės, siekdamos tą tarybą išplėsti, norėdamas patraukti į jos darbus dar Burmą, Indoneziją ir Singapurą, nenori užimti per griežtos linijos prieš komunizmą. Japonijos užsienio reikalų ministeris net pareiškė savo kalboje, kad su laiku taryboje gali dalyvauti ir trys Azijos komunistinės valstybės: Šiaurės Korėja, Šiaurės Vietnamas ir Kinija, Nors P. Vietnamas, P. Korėja ir Tautinė Kinija pageidavo, komunizmo ta konferencija nepasmerkė.

IŠ VISO PASAULIO

PARYŽIUS. — Naujausias Prancūzijos viešosios opinijos apklausinėjimas trodo, kad kandidatas Georges Pompidou turi 55% persvarą prieš konkurentą Alain Poher.

SUBIC BAY. — Filipinuose apklausinėjimo komisija tardo dviejų susidurusių karo laivų įgulas. Pirmą kartą istorijoje kartu dalyvauja Australijos ir Amerikos laivyno karininkai. Abiejų laivų kapitonai susidurimo metu miegojo ir laivams vadovavo jų padėjėjai.

ŽENEVA. — Pasaulio evangelikų liuteronų vadas pastotius dr. Frederick Schiotz pasidžiaugė Popiežiaus vizitu Ženevoje. Vizitas buvęs draugystės ženklu ir Popiežius neužtrenkęs durų tolimesniems kontaktams.

WASHINGTONAS. — Amerikos angliakasių unijos ilgametis vadas John Llewellyn Lewis mirė sulaukęs 89 metų. Jis turėjo gerą iškalbą ir daug prisidėjo prie Amerikos darbininkų sąlygų pagerinimo bei jų suorganizavimo į stiprias darbo unijas.

PRAGA. — Liberalas komunistas Milan Hubel, komunistų partijos kolegijos rektorius, yra puolamas partijos spaudoje. Reikalaujama jį pašalinti iš partijos ir iš darbo. Čekoslovakijos partijos valymas vyksta toliau, kol joje liks tik Kremliaus pataikūnai.

CHESTER, Pa. — Grupė negrų okupavo šiame mieste Quakerių bendruomenės centrą ir pareikalavo, kad centras būtų perleistas jiems, kad būtų paskirti negrai direktoriai, be to, kad būtų duodta 100,000 dol. suma smulkioms išlaidoms. Negrai nuplėšė namo užrašą "Robert Wade Kaimynystės Namas" ir prikalė naują: "Malcolm X Globos Centras".

Dirbtinė širdis

WASHINGTONAS. — Nacionalinio širdies Instituto konferencijoje buvo paskelbtas raportas apie dirbtinių širdžių veikimą. Nauja dirbtinė širdis, įdėta į veršiukų kūną, net 90 dienų išlaikė juos gyvus. Buvo išbandytos kairiosios širdies dalies pompos. Jų sienelės buvo apaugintos gyvomis cėlėmis — gyvu, plonu pamušalu. Tas žymiai pagerino pompų darbą.

Svarbiausia daktarų ir inžinierių problema yra, kaip pagaminti tokią pompą, kuri nesužalotų kraujo rutuliukų. Kol kas tos pompos kraują sutraiško. Nors jau padaryta didelė pažanga ir prie dirbtinių širdžių daug dirbama, kol kas, pakeitus nors tik pusę širdies dirbtine širdimi, jos darbas žymiai susilpnėja.

Šiaurės Vietnamo propaganda rodo dvi merginas, saugančias pajūrį kažkur š. Vietname. Komunistų agresija pietuose pareikalavo tiek daug aukų, kad dabar į karo tarnybą mobilizuojamos ir moterys.

"JUODIEJI PANTEROS" IŠBĖGIOJO

Šeši suimti, dešimt slapstosi

Illinojaus valst. gynėjas Edward Hanrahan suteikė spaudai informacijų apie iškeltą kriminalinę bylą šešiolikai Illinojaus "Juodųjų panterų" partijos vadų, kurie kaltinami dviejų žmonių pagrobimu ir jų kankinimu. Visi kaltinami pagrobimu ir suokalbiu pagrobti, o dalis jų papildomais nusikaltimais, kaip brutualūs žmonių sumušimai, įsilaužimai ir nelegalus ginklų turėjimas. Grand jury, jiems užstatus nustatė nuo $5,000 iki $100,000.

"Panteros" buvo pagrobę du priemiesčio Summit gyventojus jauną vyrą ir moterį ir juos kankino, įtardami, kad šie žino, kur dingęs vienas tos "partijos" riaušėms vartojamas šautuvas. Abiem pasisekė pabėgti. Moterį kankinti jie buvo nusigabenę į savo partijos būstinę 2350 Madison st., iš kur ji išsigelbėjo, nušokdama iš 3 aukšto pro langą.

Suimtųjų ir ieškomųjų panterų titulai yra tokie: "gynybos ministeris", "apsaugos kapinas", "feldmaršalas", "darbo ministeris", "kultūros ministerio pavaduotojas", "švietimo ministeris", "gynybos ministerio pavaduotojas ir saugumo kapitonas", pats "premjero" pavaduotojas, ir kt.

Kas yra ta Juodųjų panterų partija?

Teisingumo departamento nuomone, ši karinga jaunų juodžių organizacija sudaro grėsmę krašto vidaus saugumui, rašo "Chicago Daily News" straipsnyje "Panteros: partija ar suokalbis?"

Illinojaus valst. gynėjas Edward Hanraham, paklaustas apie tos organizacijos charakterį, atsakė ::Mano įsitikinimu, tos organizacijos charakterį galima geriausiai apspręsti iš jos narių nusikaltimų". Per praeitus 6 mėnesius Illinojaus "panterų" partijos nariams buvo iškelta 60 kriminalinių bylų ir iš jų pareikalauta virš $300,000 užstatų.

Teisingumo dep-tas spėja, kad "Juodieji panteros" turi tik 1200, daugiausia 1,500 narių visose JAV-bėse, "bet jie yra neužmatomi". Jie pradėję vartoti getų šūkį, kad policija yra "kiaulės", kurias reikią išskersti. Juodieji panteros nėra juodieji angelai, tvirtina su jais reikalų turintieji. Jie yra akiplėšiškiausi iš visų kitų juodžių organ izacijų, vartoja jau nudėvėtus Mao Cetungo šūkius ir patys prisipažįsta esą revoliucinė partija, kuri siekia "ginkluoto sukilimo" tikslu sugriauti dabartinę Amerikos sistemą ir "baigti slegiančią kolonialinę juodųjų žmonių vergiją Amerikoje".

Saugoja taiką Kipro saloje

NEW YORKAS. — Jungtinių Tautų Saugumo Taryba nutarė dar šešiems mėnesiams pratęsti "taikos kariuomenės" laikymą Kipro saloje. Nors per paskutinius 6 mėn. kovų tarp salos graikų ir turkų nebuvo, tačiau įtempimos nesumažėjo ir neramumai gali įvykti kiekvienu momentu.

Jungtinės Tautos laiko Kipre 3,480 kareivius jau nuo 1964 metų. Per 6 mėnesius ši kariuomenė kainuoja 16 milijonų dolerių. Juos sudeda JT nariai savanoriškai. Nerandant jokio pastovaus sprendimo, ši "taikos" misija dar gali ilgai tęstis.

New Yorko katalikai gavo deficitą

NEW YORKAS. — Katalikų archidiocezija New Yorke pirmą kartą paskelbė savo pajamų ir išlaidų lentelę. Kai kurios katalikų organizacijos — jau seniai tokių pareiškimų reikalauja. Amerikoje 22 vyskupijos jau paskelbė savo pajamas ir išlaidas.

New Yorko vyskupijos pajamos pernai siekė 19,731,000 dolerių. Išlaidų buvo padaryta 20,-953,000. Taigi, virš milijono gauta deficito.

Pajamų lentelėje nurodoma, kad 3 mil. dol. gauta už investacijas, dividentus ir palūkanas. Šalpos rinkliavos davusios 3.8 mil. dol., parapijos sudėjusios 3 mil., už mokslą gauta 4.4 mil. dol. ir 5.5 mil. sudėti specialiomis aukomis ir palikimais.

Išlaidų daugiausia pareikalavo parapinės mokyklos — 11.6 mil. dol.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

- Nors komunistų pavadinimas Paryžiaus taikos derybose pasikeitė, tačiau jų reikalavimai liko tie patys: išmesti Saigono valdžią ir išvežti visus Amerikos kareivius.
- Šiaurės Korėja ir Sirija pripažino iš Tautinio Išlaisvinimo Fronto padarytą Revoliucinę, laikinąją vyriausybę. Hanojus skelbia, kad tai esanti vienintelė legali Pietų Vietnamo vyriausybė.
- Komunistų kongresas Maskvoje irgi pasiuntė sveikinimą Viet Congo sudarytai naujai "valdžiai", nors sovietai dar jos nepripažino.
- Vengrijoje įvyko žemės drebėjimas. Dar nežinia, kiek jis padarė nuostolių.
- Prezidentas Nixonas vakar tarėsi su abiejų partijų kongreso vadais, prašydamas jų pratęsti 10% virš — mokesčių, kuriuos uždėjo prezidentas Johnsonas vieneriems metams. Abu kongreso rūmai siekia su tuo pratęsimu įvesti ir mokesčių įstatymo papildymų.

Fotografo sudaryta iliuzija rodo tolumoje praskrendantį lėktuvą ir čia pat stovintį kraną. Iš pirmo žvilgsnio gali atrodyti, kad lėktuvas kabo ant lyno. Fotografija daryta Saigono aerodrome.

ITALIJOS KOMUNISTŲ PARTIJA NEPRITARIA KINIJOS SMERKIMUI

Keturios delegacijos gynė Čekoslovakiją

MASKVA. — Italijos komunistų partija pasisakė prieš sovietų padiktuotą rezoliuciją Maskvos komunistų kongrese. Enrico Berlinguer. italų partijos vicepirmininkas, pareiškė, kad dirbtini vieningumo parciškimai gali sukelti tik dar didesnių skilimų. Italijos partija negalinti pasirašyti tokių dokumentų, kurie perša dirbtinį kolektivizmą ir pamiršta individualių partijų autonomines teises. Italijos partija negali pritarti daugumos konferencijos dalyvių pažiūroms į Kinijos ir Čekoslovakijos įvykius.

Italijos partijos vadui Luigi Longo kongrese nedalyvaujant, italų vardu kalbėjo Berlingueris. Sakoma, kad oficiali Luigi Longo nedalyvavimo priežastis yra liga, tačiau neoficialiai kalbama, kad jis savo nedalyvavimu norįs dar daugiau pabrėžti italų komunistų nepritarimą Maskvai.

Berlingueris pareiškė, kad Italija nepritaria bandymams Kiniją ekskomunikuoti. Italų partija esanti pasiryžusi tarpininkauti tarp sovietų ir kinų, bandant užbaigti besitęsiančius ginčus. Nepagrįsta esanti ir pažiūra, pareikšta daugelio kalbėtojų, jog komunistų judėjime esanti vienybė. Tokia pažiūra ne tik esanti klaidinga, bet ir utopiškai. Delklaracijų popieriais plyšių nepaslėpsime, — kalbėjo Berlingueris.

Husako kalba

Iš visų komunistų kongrese kalbėjusių deltgacijų, keturios: Italija, Šveicarija, Norvegija ir Australija drįso iškelti Čekoslovakijos užėmimo klausimą. Į tai kalbėti išėjo čekoslovakų naujasis komunistų vadas Husakas. Jis laikomas "realistu", visiškai prisitaikęs prie Kremliaus pažiūrų. Jis aiškino kongresui, kad ankstyvesnioji Čekoslovakijos komunistų vadovybė parodžiusi "naivumo ir politinio romantiškumo". Komunistų vadovybė buvusi nevieninga. Tie, kurie kritikavo okupavimą, parodę tik paviršutinį įvykių pažinimą. Čekoslovakijos klausimu kėlimas esąs nenaudingas ir silpninąs komunizmą Čekoslovakijoje. Kai kurios partijos kalba paveiktos buržuazinės propagandos, — pareiškė slovakas Husakas, kuriam pavesta atstatyti sovietų linijos komunistų galią Čekoslovakijoje. Husekas pareiškė aiškiai, kad Čekoslovakija nenori, kad apie jos "vidaus reikalus" būtų kalbama komunistų kongrese.

Sovietai aiškina Sinkiango įvykius

MASKVA. — Sovietų vyriausybė įteikė Kinijai savo notą, kurioje Pekino vyriausybė įspėjama nekartoti pasienio incidentų, nes už jų pasekmes teks prisiminti atsakomybę. Sovietų versijoje sakoma, kad kinų aviganiai atsivarė savo avis į sovietų pusę, o kai atėjo sovietų sargybiniai, į juos pradėjo šaudyti su aviganiais buvę kinų kareiviai.

Sovietų pareiškimu, incidentas įvykęs netoli Tastau upės, Semipalatinsko provincijoje. Upė ateina iš Dzunguriano kalnų, kuriuose yra naturalus tarpeklis, vadinamas Dzunguriano Vartais.

Šiose apylinkėse kinų pusėje gyvena uigurų gentys, kinai čia sudaro tik apie 36% visų gyventojų. Uigurai yra gimininingi su sovietų pusėje gyvenančiais uigurais. Be to, Kinijos pusėje, Sinkiange gyvena ir apie pusė milijono kirkizų, tos pačios kultūros ir kalbos, kaip ir sovietų kirkizai.

Kinija žino, kad sovietai skleidžia Sinkiange savo ardomąją propagandą, nes čia yra buvę neramumų prieš kinų dominavimą. Neseniai kinų Sinkiango provincijos aukštas pareigūnas Salfudinas pareiškė, jog esą "tautinių atsiskyrėlių, kurie siekia visą Singiangą atskirti nuo Kinijos".

Gromyko raminąs keršto siekiančius

KAIRAS. — Sovietų užsienio ministerio Gromykos kelionė į Egiptą sukėlė pasaulio sostinėse susidomėjimą. Nieko neskelbiama apie jo pasitarimų su prezidentu Nasseriu tikslus. Gromyko išvyko, kai Maskvoje prasidėjo pasaulinis komunistų kongresas. Taigi, kelionė laikoma skbia ir svarbia.

Yra nuomonių, kad Gromyko praneš Egipto vyriausybei apie keturių didžiųjų pasitarimuose prieitų išvadų. Yra gandų, kad sovietai sutikę su britais ir amerikiečiais, jog Izraeliui reikia palikti valdyti Jeruzalę. Sakoma, kad Golano aukštumos irgi liks Izraelio rankose tol, kol Sirija nepripažins Saugumo Tarybos rezoliucijos, priimtos 1968 m. lapkričio 22 d.

Prieš Gromyko kelionę sovietų Pravdoje buvo ilgas straipsnis, kuriame įrodinėjama, kad Viduriniuose Rytuose reikia siekti politinio, o ne karinio sprendimo. Pravda pasmerkė "keršto siekiančias minias Egipte", kurios nori įstumti Egiptą į nuotykių ieškojimo kelią. Matyt, Gromykos uždavinys yra atkalbėti prezidentą Nasserį nuo tų nuotykių.

Sena delegacija pakeitė savo vardą

PARYŽIUS. — Vakar pirmą kartą Paryžiaus taikos derybose Viet Congo delegacija dalyvavo nauju vardu. Dabar ji vadinasi Revoliucinė, Laikinoji Pietų Vietnamo vyriausybė. Ligšiolinis delegacijos vadas Tran Kiem tapo prezidentūros ministeriu, o jo padėjėja ponia Thi Binh tapo užsienio reikalų ministere.

Spaudos konferencijoje Kiem pareiškė, kad jokie pasitarimai su grupe Saigono išdavikų nepadės išspręsti P. Vietnamo problemų. Saigono valdžia pavadino tą naują Viet Congo "vyriausybę" — "Hanojaus komunistų propagandos triku", o JAV valstybės departamentas pareiškė, kad ta valdžia — "senas vynas, supiltas į naują butelį".

LITHUANIAN RADIO FORUM

Produced by ANTHONY J. RUDIS

Rytoj, birželio 14 d. programoje

PAGERBIMAS ŽUVUSIŲJŲ IR KENTĖJUSIŲJŲ UŽ LIETUVOS LAISVĘ

Programoje:

Akt. LEONAS BARAUSKAS,
žurn. VLADAS BUTĖNAS
ir žurn. VYTAUTAS KASNIŪNAS

RYTOJ, BIRŽELIO 14 D. 7 VAL. VAK.

Marquette Parko lietuvių šventovėje įvyksta

DIDYSIS TAUTOS KANKINIŲ PAGERBIMAS

Šasnausko "REQUIEM" ir kiti kūriniai.

KONCERTĄ ATLIEKA:

ALĖ KALVAITYTĖ, STASYS BARANAUSKAS, POVILAS MATIUKAS, JONAS VAZNELIS IR GIMIMO MARIJOS ŠVENTOVĖS CHORAS. Diriguoja Vladas Baltrušaitis, vargonuoja Marija Mondeikaitė.

Šeštadieniais 8-9 v.v. WXRT-FM 93.1

J. A. V. ir Pietų Amerika

Rašo L. M.

Pietų Amerikos plotą sudaro per 18.000.000 kv. km.. Priskaitoma 150 mil. gyventojų. Ji labai turtinga gamtos turtais. Argentinoj ir Uragvajuj didelė persvara baltųjų, o Čilėj, Bolivijoj, Ekvadore, Kolubijoj, Peru, ir Paragvajuj vyrauja metisai (mišinys indėnų su baltaisiais) Brazilijoj labai didelis procentas negrų, o Karibų pajūryje dauguma negrų. Gyventojų: Argentinoj — 17,5 mil. Bolivijoj — 3,5 mil., Brazilijoj — 70 mil., Čilėj — 2 mil., Ekvadore — 3,5 mil., Kolumbijoj — 13,5 mil., Peru — 11 mil., Paragvajuj —— 2 mil., Venecueloj — 8,5 mil.

Prezidentas Nixonas paskyrė gub. Rockefellerį ir pavedė jam nuvykti į Pietų Ameriką ir ten aptarti ir susitarti, kokiu būdu J. A. V. galėtų padėti Pietų Amerikai padaryti pažangą ir kiek būtų reikalinga pinigų sušelpimui.

Kai Rockefelleris pradėjo savo misiją, tai visur jį pasitiko su demonstracijomis, riaušėmis, neapykantos šūkiais. Bolivijoj išbuvo tik 3 valandas prezidento aerodrome, nes vyriausybė atsisakė vežti į sostinę, kadangi nebuvo tikra už Rockefellerio gyvybę dėl gyventojų neapykantos. Visai nepriėmė Peru ir Venecuella. Bendrai Rockefellerio misija nepasisekė, Rockefelleris sako, kad tai komunistų darbas.

Dėl Rockefellerio žodžių tenka abejoti, nes iš tų valstybių nei viena nėra komunistinė. Kuba nepriklauso Pietų Amerikai.

Amerikos Valstybių Organizaoijų generalinis Sekretorius Galo Plaza patarė J. A. V. neapgaudinėti ir tiesiai į akis pažiūrėti. New Yorko Times rašo, kad Pietų Amerika nusivylusi J. A. V.

Toji neapykanta Pietų Amerikoj vystėsi per ilgą laiką. J. A. V. vyriausybė nėra kalta. J. A. V. sudarydama sutartis, jas vykdyti pavesdavo atskiriems žmonėms, arba korporacijoms, kurie dažnai be jokių skrupulų ir be jokios kontrolės iš J. A. V. valdžios pusės lupikavimu ir dažnai nesąžiningumu susikrovė turtus, naudodami Pietų Amerikos žaliavas mokėdavo labai mažai už žaliavas bei vietos darbininkams.. Kadangi tie žmonės veikė J. A. V. vyriausybės vardu, tai neapykanta tenka J. A. V. vyriausybei,

Tarp kitko, tie patys Rockefelleriai turi Venecueloj ir kitur dideles plantacijas ir daugybę kitokių biznių, iš kurių praturtėjo.

Reikia stebėtis, kad prezidentas Nixonas, darydamas tą žygį, nežinojo visų aplinkybių ir nebuvo surinkęs tikslių žinių.

Čia didelis prez. Nixono neapdairumas.

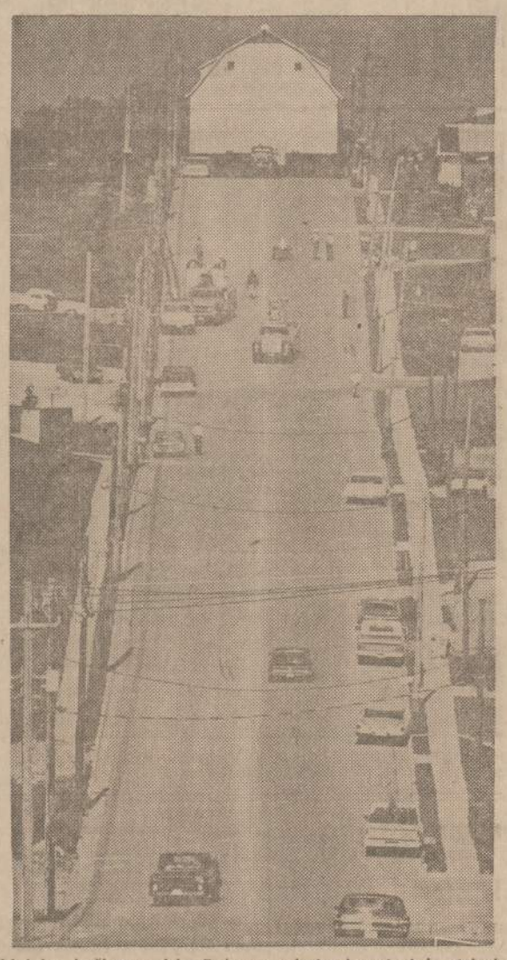

Ūkininko daržinę nupirko Dubuque miestas ir nutarė ją atsigabenti neišardytą. Sunkiausias uždavinys buvo nuvežti ją paveiksle matoma statoka nuokalne žemyn. Kaip matome, gatvės pločio vos vos užteko daržinei pravažiuoti.

Šauliai pagerbė savo draugus

Kalbant apie mirusius yra pasakyta: "arba gerai, arba nieko." Daugel žmonių iškeliavo į anapus. Vieni buvo palydėti su didžiausiomis iškilmėmis, o antriems nebuvo net kas už duobę užmoka. Tat nuo to pareina ir jų pomirtinis pagerbimas. Vieniems stato paminklus, o kitų sunku ir numerio akmenėlį rasti. Žmonės, kad ir po mirties, yra surušiuoti. Vytauto Didžiojo šaulių kuopa savo mirusius narius gerbia vienodai. Kadangi Šv. Kazimiero kapinėse yra palaidota 10 narių, ar šaulių šeimos narių, o tautinėse kapinėse 1, tai nuo šių metų nutarė pagerbti savus mirusius draugus.

Gražųjį gegužės rytą, kapų puošimo dienoje, nėmažas būrelis šaulių susirinko Šv. Kazimiero kapinėse. Buvo aplankyti visi mirusių šaulių arba šaulių šeimų kapai. Prie kiekvieno kapo buvo pasimelsta ir jį paliekant, papuoštas tautine Lietuvos vėliavėle.

Kadangi šaulių sąjunga nėra ideologinė, bet patriotinė organizacija, tat aplankę mirusius draugus Šv. Kazimiero kapinėse, nuvyko į Tautines kapines. Čia susirinkę prie šaulio Vinco Stulpino kapo, jį atatinkamai pagerbė.

Dabar trumpai apie Vincą Stulpiną. Jis į šį kraštą atvyko dar prieš I pasalinį karą, jaunas berniokas. Kilus karui, tarnavo Amerikos armijoje kopralo laipsnyje. Nors Vincas visą Nepriklausomos Lietuvos laikotarpį gyveno Amerikoje, bet Lietuvą ir šaulių sąjungą mylėjo be galo. Jis tą meilę įrodė darbais, remdamas šaulius pinigais ir ginklais. Už tai šaulių sąjungos buvo apdovonotas aukščiausiu atžymėjimu; šaulių žvaigždės ordinu.

Skirstydamiesi šauliai jo kapą papuošė tautine Lietuvos vėliavėle. Po to aplankė buv. prezidento Dr. K. Griniaus paminklą, padarė nuotraukų, ir papuošdami jo paminklą tautine Lietuvos vėliavėle, išsiskirstė.

P. Tamkus

Upytės Klubas

Praeitą birželio 6 d. Vengeliausko svetainėje įvyko šios organizacijos pusmetinis susirinkimas, į kurį narių susirinko daug ir visi rimtai apsvarstė savo klubo reikalus.

Pirm. Kiaunei atidarius susirinkimą, valdybai išdavus savo raportus, narė Oną Kamarauskie, kuri serga, išreiškė klubui padėką už dovanėlę, o K. Andrijauskas, kurs irgi sirgo, atsilankęs susirinkime gavo piniginę dovanėlę.

Gegužinės - pikniko komitetas — M. Radziukėnas, B. Žemgulis ir A. Radziukėnas pranešė, kad klubo piknikas įvyks sekmadienį, birželio 29 d. Onos Bruzgulienės sode. Antras išvažiavimas bus rugsėjo 1 dieną. Tie patys darbininkai apsiėmė dirbti abiem parengimams, išskiriant B. Žemgulienę, kurios vietoj išrinktas J. Kiaunė.

Susirinkimą dar labiau pagyvino finansų sekretorė Bernice Žemgulienė savo jumoru ir linksma kalba, kuri susirinkusius gerai nuteikė.

Po susirinkimo, klubo lėšomis, buvo vaišės sekančių narių J. Sulcos, J. Kiaunės, J. Lazausko vardadienių proga ir Antano Radziukėno gimtadienio proga.

Susirinkimas ir vaišės baigėsi prasidedančiomis vasaros atostogomis, kitas susirinkimas bejvyks tik rugsėjo 5 d.

Koresp.

BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE" — TURIGERIAUSIĄ ĮMONĖKIMĄ BIZNYJE

LEO'S SINCLAIR SERVICE
Leonas Franckus, Sav.
Stabdžiai, sankabos, transmisijos — (Standartinės ir Automatinės) ir motorų remontas. — Towing.
5759 So. WESTERN AVE.
Tel.: PR 8-9533

LATVIŲ GIMNAZIJA VOKIETIJOJ

"Viso pasaulio baltų susirinkimo vieta"

Taip vokiečių spauda apibūdina latvių gimnaziją Miunsteryje, Vakarų Vokietijoje, kuri panašiai kaip ir lietuvių Vasario 16 gimnazija yra išlaikoma savo tautiečių aukomis ir vokiečių federalinės valdžios subsidijomis, tik didesnėmis sumomis.

Chicagos Milwaukee vokiečių laikraštyje "Abendpost", matyti, iš kurio nors Vokietijos laikraščio perspausdintame straipsnyje skaitome:

"Bėgimo banga, kuri prieš lygiai 25 metus antrą kartą užplūdo Baltijos rytinio pakraščio valstybių Estijos, Latvijos ri Lietuvos žmones, privertė daugiau kaip 120,000 latvių laikinai sustoti Vokietijoje. Jau tuomet, dar bėdos prisiglaudimo stovyklose, jau pradėta steigti savos švietimo įstaigos ir 1946 metais pradėjo veikti latvių gimnazija pradžioje Detmolde, vėliau svetimšalių stovykloje Augustdorfe.

Po penkerių metų tarptautinė pabėgelių organizacija IRO baltų pabėgelių gyvenamąsias vietas perleido vokiečių administracijai, tad ir federalinė ir kraštų valdžia atsidūrė prieš uždavinį parūpinti lėšų didesnio masto gyvenvietėms ir švietimo įstigoms įrengti.

Miunsterio miestas Westfalijoje pasidarė "Latvių Centru" visoje federalinėje respublikoje. Čia įsisteigė latvių kolonija, čia įsirengė savo būstinę "Latvių Bendruomenės" Centro Komitetas, čia be kitko reziduoja "Dauguvos Vanagų" globos sąjunga ir latvių jaunuomenės organizacija "ELJA". Kas begalėjo būti svarbiau, kaip Miunsteryje pastatyti naują latvių gimnaziją! ? Federalinė valdžia prisidėjo su 400,000 markių, šiaurinio Reino - Westfalijos kraštas su daugiau kaip 3 milijonais markių šiai švietimo - auklėjimo įstaigai įrengti ir išlaikyti; didelę sumų dalį gimnazijos atsiradimui ir jos internatui pridėjo Miunsterio miestas, Westfalijos prieglaudos sąjunga ir Binnenschiffer Misija drauge su krašto Vidaus Misija.

Dalis einamųjų išlaidų yra padengiama sumomis, kurias patys latviai sukelia. Įšventinant tą naująjį valstybinį pastatą 1956 metų vasario mėnesį gimnazijos direktorius prof. Dr. Vitens šią instituciją pavadino "latvių didžiąja viltimi", ir taip pat "solidarumo tarp latvių ir vokiečių tautų išraiška" bei "kelrodžiu į bendros Europos susikūrimą".

Konrad Grundmann, tuo metu Šiaurės Reino - Westfalijos darbo ir socialių reikalų ministeris, pabrėžė, kad latvių gimnazijos pavyzdžiu padarytas įrodymas, jog yra galima vesti teisingą politiką tautinių mažumų atžvilgiu. Iš latvių pusės buvo pabrėžta, kad vokiečiai pagelbėjo latviams palengvinti savystovų gyvenimą ir jiems išlaikyti viltį į ateitį.

Latvių paruošiamojoje mokykloje ir gimnazijoje Miunsteryje jau iki 1965 metų buvo apmokyta daugiau kaip 700 mokinių. Brandos egzaminus iki to laiko išlaikė 103 mokiniai, iš kurių kiekvienas antras išvyko studijas tęsti Vokietijos universitetuose. Naujuosiuose gimnazijos pastatuose yra vietos ir galimybių mokytis 150 mokiniams ir internatas. "Haus Ryga" gali talpinti 100 mokinių.

Be jaunų latvių iš Vokietijos, šią mokyklą lanko taip pat mokiniai iš Kanados, Australijos, JAV-bių, Švedijos, Angljos ir Prancūzijos, tuo būdu ši vieta virsta baltų susitikimo ir kultūros centru."

S. L. A. 6-ta APSKRITIS

Ruošia ekskursiją į Europą — Liepos mėn. 14 dieną

PAPIGINTOMIS KAINOMIS

Norintieji vykti prašomi kreiptis į 80-tos kuopos organizatorių ALEX LAURAITĮ, tel. 523-8775. Gali važiuoti kitų kuopų nariai arba jų pažįstami. Visus kelionės reikalus tvarko WALTER RASK-RASČIAUSKO vadovaujama kelionių agentūra.

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 So. Western Avenue, Chicago, Illinois 60643
Tel. 238-9787

KNYGA - GERIAUSIA DOVANA

TIEMS, KAS NORI ŠVENTEMS DUOTI GERĄ DOVANĄ, SIŪLOME PASIRINKTI ŠIAS KNYGAS:

1. Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS II t., 336 psl. $5.00
2. Juozas Liūdžius, RAŠTAI, 246 psl. $3.00
3. M. Zoščenko, SATYRINĖS NOVELĖS, 199 psl. $2.00
4. Liudas Mikšys, IŠ ISTORIJOS ŪKANŲ ATEINA LIETUVA. 699 psl. $12.00
5. Juozas Kapačinskas, SIAUBINGOS DIENOS, 376 psl. $4.00
6. J. Augustaitis, ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA. 154 psl. $1.50
7. Prof. V. Biržiška, SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, du tomai, 207 ir 225 psl. $2.00 ir $3.00
8. Marius Katiliškis, ŠVENTADIENIS UŽ MIESTO, 356 psl. $5.00
9. St. Kairys, LIETUVA BUDO, 416 psl. $2.00
10. Vl. Mingela, KUN. ANTANAS MILUKAS, jo gyvenimas ir darbai. $6.00
11. Adomas P. Jasas, BUK PALAIMINTAS! $3.00
12. Dr. Antanas J. Gussen, DANTYS, 158 psl., minkštais viršeliais $2.00, kietais $4.00
13. Juozas Švaistas, PETRAS ŠIRVOKAS, 228 psl. $2.00
14. Henrikas Radauskas, EILERAŠČIAI, 239 psl. $5.00
15. Mikas Petrauskas, EGLĖ ŽALČIŲ KARALIENĖ. $5.00
16. C. R. Jurgėla, HISTORY OF THE LITHUANIAN NATION. $10.00
17. Petronėlė Orintaitė, KĄ LAUMĖS LEMĖ. 236 ps!. $3.00
18. Kipras Bielinis, TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA. 310 pusl. $1.00
19. Dr. J. B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT, 211 psl. angliškai $4.00
20. Pranys Alšėnas, MARTYNAS JANKUS, biografija, 294 psl. $4.00
21. Stasys Santvaras, AUKOS TAURĖ, lyrika, 152 psl. $2.50
22. V. D. Sruoglienė, LIETUVOS ISTORIJA, 416 psl. $6.00

Šitas knygas galite įsigyti "Naujienų" ofise arba gauti paštu, atsiųntę nurodytas sumas čekiu arba money orderiu, adresu:

"NAUJIENOS"
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI GARSINKITĖS NAUJIENOSE

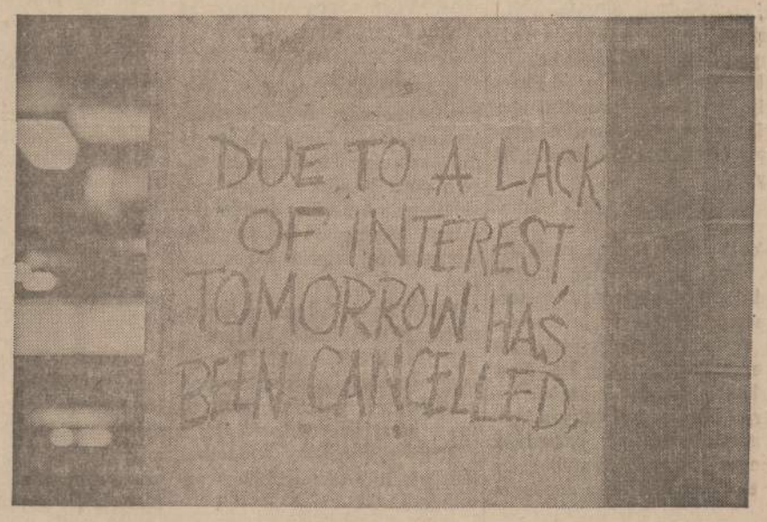

Sounds ridiculous, doesn't it?

But what if everybody in this country were to throw their hands up in despair and say they don't give a hoot.

Indeed, there would be no tomorrow.

But fortunately, Americans have a way of solving their problems.

And that's just what's going to happen in these troubled times. Simply because it's always been an American tradition.

Now, how can you, as one little ole citizen in this big, wide country of ours, be of any help?

Well, take a minute and think about a U.S. Savings Bond.

That's right, a U.S. Savings Bond.

No, it isn't an immediate remedy for all our ills. But it helps.

If everybody were to buy just one $25.00 Savings Bond (cost $18.75), your country would be stronger economically to wipe out some of those scars we've been sporting.

Of course, everybody would be helping themselves, too. If you were to sign up on a Bond purchase plan where you work or bank, you'd have quite a nice nest egg for yourself one of these days.

You'd have a lot more dollars in the kitty for things like college educations, that new home, or a secure retirement.

So think about a U.S. Savings Bond today.

And then go out and buy one.

Tomorrow.

If they're lost, stolen, or destroyed, we replace 'em.

Take stock in America

Buy U.S. Savings Bonds & Freedom Shares

The U.S. Government does not pay for this advertisement. It is presented as a public service in cooperation with The Department of the Treasury and The Advertising Council.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

BRAZILIJOS LIETUVIŲ SĄJUNGA ATGAVO VINCO KUDIRKOS NAMUS

Iš pasikalbėjimo su inž. Algirdu Idika

Inž. Algirdas Idika

Kaip skaitytojai dar pamena, prieš metus kitus buvo Naujienose keliais atvejais rašyta apie San Paulo lietuvių ilgą sunkią bylą su jėzuitais, kuriems tuometinis Brazilijos Lietuvių Sąjungos pirmininkas kap. Čiuvinkas savavališkai buvo perleidęs to miesto dalyje Mocca esančius Dr. Vinco Kudirkos vardo rūmus, juos veltui, be jokios nuomos "išnuomodamas" 30 metų sau sąlyga, kad po 30 metų "nuoma" automatiškai prasitęsia dar 30 metų, o jau 60 metų suėjus jėzuitai rūmus gali patys vieni perleisti ar paskirti bet kuriai "religinei institucijai".

Šiandien Dr. Vinco Kudirkos vardo rūmai vėl yra Brazilijos lietuvių nuosavybė ir jų raktai Brazilijos Lietuvių Sąjungos valdybos rankose. Teisybė laimėjo, pasakė inž. Algirdas Idika, BLS valdybos narys, kurs su šeima iš San Paulo yra atskridęs atostogų į Šiaurės Ameriką.

Kaip tai pavyko padaryti?

Pirmiausia, buvusiojo BLS (Brazilijos Lietuvių Sąjungos) pirmininko Čiuvinsko pas notarą padarytas rūmų perleidimo aktas buvo nelegalus. Jėzuitų misija Brazilijoj nėra įteisinta kaip juridinis asmuo, dėlto negali savo vardu daryti jokių aktų, ir kai BLS-gai užvedus bylą namams iš jėzuitų atsiimti advokatai tą "nuomos sutartį" pamatė, jie tuojau pasakė, kad jėzuitai namus yra užėmę be teisinio pagrindo ir dėlto turės išsikraustyti. Tačiau jie nė tik nesikraustė, bet visomis priemonėmis stiprinosi ir stengėsi sau palenkti lietuvių visuomenę, ją visokiais būdais nuteikiant prieš Brazilijos Lietuvių Sąjungą, įsteigdami Sąjungai lygiagretį Brazilijos Lietuvių Bendruomenę.

Teismas, kaip ir reikėjo laukti, pripažino Čiuvinsko su jėzuitais kontraktą nelegaliu ir rūmus pripažino kaip buvus tebesant BLS (Brazilijos Lietuvių Sąjungos) nuosavybe. Tačiau jėzuitai ir po teismo sprendimo, kol nevaromi, ne tik nesikraustė, bet teismo sprendimą apeliavo, uždelsdami laiką ir stengdamiesi tiek prieš BLS-gą sukelti lietuvius, kad būtų galima ją perstatyti kaip nebereikšmingą.

Mat, Čiuviskas bepirmininkaudamas Sąjungą tikrai buvo nugyvenęs tiek, kad bebuvo likę keliolika jo paties šalininkų narių. Pagaliau Čiuvinsko terminui pasibaigus buvo išrinkta nauja valdyba, kuri betvarkydama Čiuvinsko paliktą netvarką, netikėtai rado jo su jėzuitais sudarytą amžinos nemokamos nuomos sutartį ir užvedė teisme bylą. Teismas, kaip minėta, bylą išsprendė jėzuitų nenaudai, bet šie bylą apeliavę ir toliau rūmuose šeimininkavo. Apeliacijos teismas jų apeliaciją atmetė, bet bylą grąžino vietos teismui, kurs pirmąjį sprendimą patvirtino ir davė įsakymą nelegaliems "savininkams" išsikraustyti. Jėzuitai pakluso, išsikraustė, išsiveždami į sau nusipirktus namus visus baldus. Jų advokatas Cinco Kudirkos rūmų raktus grąžino Brazilijos Lietuvių Sąjungos valdybai.

Tačiau net jau išsikraustę jėzuitai dar bandė veikti į LBS valdybos pirmininką Baublį ir sekretorių Boguslauską, kad jiems rūmus perleistų dešimačiai metų. Pirmininkas jėzuitų pasiūlymą pardavė apsvarstyti visuotinam Sąjungos narių susirinkimui, kurs tačiau nutarė nieko bendro su jėzuitais nebeturėti ir nubalsavo rūmų jiems nebenuomoti jokiam terminui.

Ta tyla ir ryšium su ja jėzuitų lietuvių tarpe sėta nesantaika, kiršinimai bei šmeižtai truko pilnus pusantrų metų. Bylos laimėjimas plačiai nuaidėjo ne vien lietuvių spaudoje, kad lietuviai Brazilijoje nugalėjo jėzuitus.

Inž. Idika stebėjosi, kad lietuvių jėzuitų vadovybė, kuri yra Chicagoje ir čia garsėja gerais darbais lietuviškos kultūros srityje. leido savo misijai Brazilijoje tiek ilgai daryti intrigas ir piūdyti lietuvius prieš lietuvius.

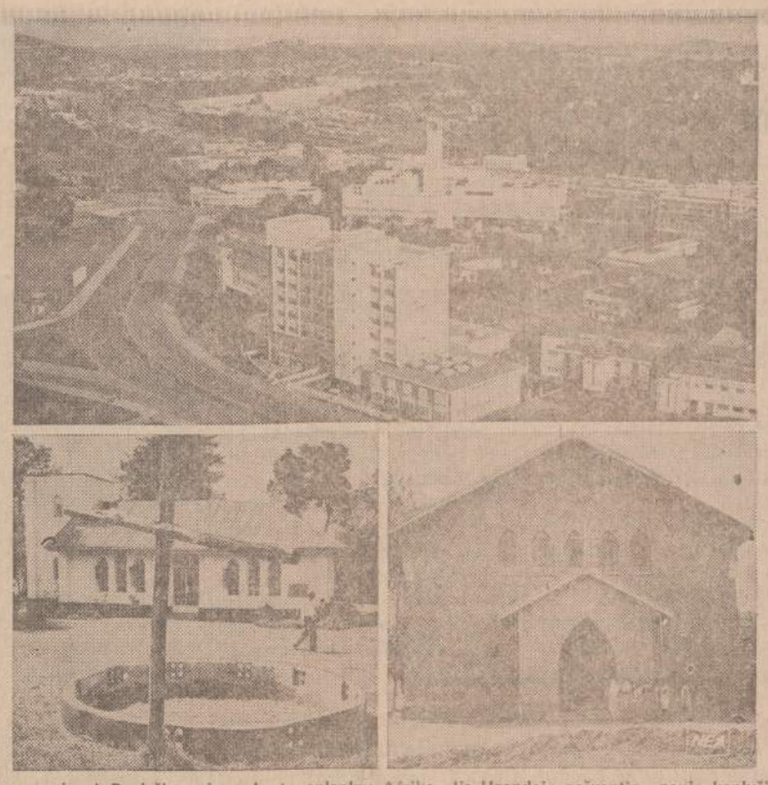

Liepos mėnesį Popiežius pirmą kartą aplankys Afriką. Jis Ugandoje paženklins naują koplyčią, skirtą pirmiesiems Afrikos katalikų kankiniams. Kairėje pažymėta vieta, kur 1887 metais buvo sudeginti ant laužo 22 Ugandos katalikai, dešinėje — koplyčia, o viršuje Kampalos miesto vaizdas

Kaip sąjunga planuoja rūmus išnaudoti

Girdėti jėzuitus skleidžiant gandus, kad Brazilijos Lietuvių Sąjunga tų rūmų neišnaudos, o kokiems svetimiems išnuomos. Ką Valdyba planuoja su jais daryti?

Čiuvinskas, tiesa, rūmus buvo tiek nugyvenęs, kad buvo net išnuomavęs japonams, kurie ten vištas buvo pradėję perinti. Tie rūmai, kaip ir dar dveji kiti lietuvių namai buvo pastatyti San Paulo mieste dar tais laikais, kada Brazilijoje galėjo veikti etninės tautinės mokyklos. Su Nepriklausomos Lietuvos valdžios pagalba vietinių San Pauolo lietuvių aukomis ir savo rankų darbu išstatyti ne tik šie puošnūs lietuviškai mokyklai rūmai Mokos (Mocca) rajone, bet dar dveji kiti namai San Paulo priemiesčiuose Vila Bella ir Paulina, kur tirščiau lietuvių gyventa. Juose buvo įsteigtos ir veikė lietuviškos mokyklos; deja, Brazilijos politikai kintant, etninės mokyklos buvo uždraustos ir likviduotos. Dabar veikia privačios lituanistinės mokyklėlės panašiai kaip JAV-bėse.

Kiti dveji namai yra prastesnėse vietose ir menkesnės vertės, dėlto į juos jėzuitai nė nesikėsino; juos administruoja BLS valdyba. Dr. Vinco Kudirkos vardo namai, kuriuos pagrįstai vadina rūmais, randasi vienoje geriausių miesto dalių — Mocca, ir yra vertinami į $200,000.

BLS Valdyba tiems rūmams turi išdirbusi didelius planus, tik bereikia vieno dalyko, tai pinigų. Pirmiausiai, rūmai yra reikalingi nuodugnaus remonto. Tatai padarius, rūmai bus įrengti ir jų paskirtis būti Brazilijos lietuvių tautos namais, kurių durys bus atviros visiems lietuviams ir lietuvių organizacijoms, išskiriant Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės priešus. (Jėzuitai savo "nuomavimo" metais tuos rūmus laikė tik išimtinai savo interesams; net neleido pačiai BBL Valdybai juose turėti savo ofiso. Turint San Paulo apie 50,000 lietuvių gyventojų, nėra abejonės, kad toks savo tautinės kultūros centras — susirinkimams, paskaitoms, konferencijoms, vaidinimams, pasilinksminimams ir svarbiausia jaunimo lituanistinei veiklai yra ne tik būtinai reikalingas, bet ir pajėgus išsiversti.

Koks dabar gyvenimas ir sugyvenimas lietuvių tarpe?

Gyvenimas sugyvenimas žymia dalimi pareina nuo atmosferos, kai ji rami ir palanki arba drumstama. Šiuo atveju su apgailestavimu tenka pastebėti, kad lietuvių jėzuitų misija Brazilijoje atlieka ne visais atžvilgiais garbingą misiją. Jie nejsijungė į jau esamą Brazilijos lietuvių susikurtą gyvenimą ir veiklą, bet pačioje pradžioje griebėsi tą gyvenimą ir veiklą paimti savo kontrolėn, o pajutę pasipriešinimą pradėjo daryti viską, tam gyvenimui ir veiklai sugriauti. Pirmiausia, jie pasikinkė savo reikalui jų pačių žmonių leidžiamą laikraštėlį "Mūsų Lietuva", kurios visa paskirtis yra lietuvių smegenims plauti, prieš Brazilijos Lietuvių Sąjungą ir jos veikėjus kiršinti, visokius gandus skleisti.

Negalėdami įsigalėti Brazilijos Lietuvių Sąjungoje, jie išėjo su planu steigti savo žmonių vadovaujamą paralėlę Brazilijos Lietuvių Bendruomenę. Iš 50,000 lietuvių San Paulo mieste ir bendrai Brazilijoje į savo bendruomenę jie įtraukė apie 300 žmonių, tačiau jau garsiai didžiuojasi vieni atstovauja visiems Brazilijos lietuviams ir tą savo kūrinį naudoja vienintelėm tikslui — sukaldyti BLS.

Taigi, bendrai, nuo to laiko, kai Chicagos lietuvių jėzuitai Brazilijoje įkūrė savo skyrių, ten įkūrė nesantaikos židinį. Daug naudingesnį darbą tėvai jėzuitai Chicagoje padarytų, tą savo "delegatūrą" atsiimdami ir mus palinkdami ramybėje, kaip buvome prieš jiems atsirandant.

Koks bendrai gyvenimas Brazilijoje?

Tai užimtų daug laiko ir vietos. Suglaustai, dabartinė maršalo da Costos diktatūra yra nepalyginamai švelnesnė už buvusią Joas Goularto ir Vargaso diktatūrą. Dabartinė valdžia bent šiuo metu yra labai užimta gaudymu vagių, kyšininkų ir visokių malversatorių, kurių buvo prisiveisę prie ankstybesniųjų režimų. Šis perversmas dėlto ir įvyko, kad jo rengėjai sakėsi nebegali pakęsti moralinio supuvimo. Pavyzdžiui, buvęs diktatorius prezidentas Goulart buvo plačiai žinomas ir viešai vadinamas "geru vagių ir malversatorių draugu".

Gyvenimas priklauso nuo darbo. Be nt Sant Paulo nedarbo nesijaučia. Juodadarbių uždarbiai ten, lygiant su uždarbiais JAV-bėse, nepalyginamai mažesni, vidutiniškai tik $2 dienai. Iš kitos pusės, miestas ir bendrai pragyvenimas ten daug pigesnis ir žmonės išsiverčia be didelio skurdo.

Bendrai, gyventojams sparčiai priaugant, gyvenimas ir Brazilijoje kinta ne metais, bet mėnesiais ir dienomis. Statyba labai gyva, pramonė dygsta kaip grybai, progresas pastebimas visomis krptimis. Svarbiausia, tai jaunimo veržlumas į mokslą ir praktiškas profesijas. Universitetuose ir kolegijose studentai ne betelpa. Dėlto ir Brazijos miestai, susisiekimas, įstaigos ir p. vis labiau įgauna maža kuo besiskiriantį vaizdą kaip ir JAV-bėse.

Inž. Idiko apsilankymo JAV-bėse tikslas

Kaip jau trumpai minėta, inž. Aigis Idika prieš trejetą savaičių atskrido iš San Paulo į Springfield, Ill., ir Chicagą drauge su žmona Lydija Mačiunaite ir jaunesne dukra Milda dalyvauti savo vyresnės dukters Vidos vestuvėse. Šia proga verta pabrėžti lietuvių jaunimo kongresų naudą lietuviškumo išlaikymui šiose svetimųjų jūrose. Jų duktė Vida kaip Brazilijos lietuvių jaunimo delegatė 1967 metais dalyvavo Pasauliniame Lietuvių Jaunimo Kongrese Chicagoje, kur buvo išrinkta Miss Brazilijos lietuvaite. Žinoma, Vidai kongresas padarė didelį įspūdį, o Dainavoje gavusi arčiau susipažinti su lietuviškuoju jaunimu, pasiprašiusi tėvų sutikimo, ji nutarė keletą mėnesių pasilikti JAV-bėse ir įstojo į De Paul universitetą pasitobulinti; anglų kalboje ir tęsti San Paulo universitete klausomą psichologijos kursą. Tie keli mėnesiai ir pakeitė Vidutės visą gyvenimo kursą. Ji susipažino jauną inžinierių Kazį Totoraitį iš Kolumbijos (Colombia), kur Medelyno mieste gyvena jo tėvai Jonas Totoraitis su žmona kilusia Leimonytė. Kazys baigęs elektronikos inžineriją Bagotoje, atvyko į JAV-bes gauti mokslų magistro laipsnį, ir, žinoma, Amerikos pramonės buvo paviliotas ir gavęs geras sąlygas Springfielde, Ill., pasiliko šioje šalyje.

Vidos ir Kazio sutuoktuvės ir vestuvės įvyko Brighton Parke, Chicagoje, kur buvo atskridę ir abudu jaunavedžio tėvai iš Medelyno. Santuokos ryšius Mergeles Marijos gimimo parapijos bažnyčioje net trys kunigai suveržė.

Po vestuvių iškilmių jaunavedžiai išvyko savo medaus mėnesio, o tėvai Algis su Lydija Idikai drauge su dukrele Milda išvyko į Kanadą senų draugų lankyti. Milda irgi nori pasilikti studijuoti Chicagoje ir tėvai mielai sutinka, kadangi čia gyvas lietuvių jaunimas ir geriausia garantija lietuviškam jaunimui išlikti lietuvišku ir sukurti lietuviškas šeimas. **J. Pr.**

Maskvos merginos mėgsta pasipuošti vakarietiškais rūbais, kaip paveiksle matoma Luba Čerešinova. Skirtumas tik tas, kad jai pačiai teko pasisiūti plačiais galais kelnes iš paklodės.

PRIPAŽĮSTAMA,
KAD PINIGAMS INVESTUOTI,
ypač augant infliacijai, geriausia finansinė institucija yra
MUTUAL FONDAS,
Suinteresuotiem mielai patarnaus
Juozas Audėnas, MF atstovas,
gyv. 109 Warwick St., Brooklyn,
N. Y. 11207.
Tel. 752-0099 arba TA 7-9518

Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujausi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Department of Justice
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2787
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pageidaujamų prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.
KREIPKITĖS į mūsų vienintėlę Čikagoje lietuvių įstaigą, turinčią teisę SAVO VARDU siųsti siuntinius tiesiai iš Čikagos į Lietuvą.
Vedėjai: E. ir V. ŽUKAUSKAI

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirma, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuošimčius nuo mėnesio pirmos.

5 1/4% MOKAME VIENERIŲ METŲ $10,000 AR DIDESNIEMS CERTIFIKOTAMS

4 3/4% TAUPYMO KNYGELIŲ SĄSKAITOMS

UNIVERSAL
SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608
VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS
Įsteigta 1923 metais Tel. HA 1-3070
Įstaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

This match can still burn a forest.

This one can't.
10 seconds made the difference.

In the forest, no match is "out" until it's cold. Neither is a cigarette. Nor a campfire. Nine out of ten forest fires are caused by people who forget this. Please—only you can prevent forest fires.

SPONSOR'S NAME

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
In Chicago $18.00 per year, $10.00 per six month, $5.50 per 3 months. In other USA localities $16 per year, $8.50 per six months, $4.50 per three months; Canada $18.00 per year; other countries $21.00 per year.

10 cents per copy, 10 a. m. Saturday

Dienraščio kainos:
Chicagoje ir priemiesčiuose
metams $18.00
pusei metų $10.00
trims mėnesiams $5.50
vienam mėnesiui $2.00

Kitose JAV vietose:
metams $16.00
pusei metų $8.50
trims mėnesiams $4.50
vienam mėnesiui $1.50

Kanadoje:
metams $18.00
pusei metų $10.00
vienam mėnesiui $2.00

Užsieniuose:
metams $21.00
pusei metų $11.00
vienam mėnesiui $2.50

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. HAymarket 1-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Išdidus poetas prašo pasigailėti

Dr. Henrikas Nagys, vyriausias "Nepriklausomos Lietuvos" redaktorius, labai nepatenkintas Naujienomis ir kitais lietuviškais dienraščiais, atkreipusiais dėmesį į "N. Lietuvoje" pasirodžiusias naujoves. Be naujo šrifto ir naujo puslapių laužymo, naujas redaktorius ar redaktoriai įvedė naują toną lietuviško gyvenimo reiškiniams vertinti.

Mažas būrelis lietuvių smalsuolių Kanadoje ir JAV nuskubėjo pasiklausyti Amerikon atvažiavusio Virgilijaus Noreikos. Didelė Amerikos lietuvių dalis Noreikos negirdėjo ir nesirengė nešti sunkiai uždirbtų dolerių komunistinei propagandos mašinai. Dalis protestavo prieš nelegalius koncertų ruošimus ir bereikalingą Amerikos lietuvių erzinimą. Tuo metu "N. L." pasirodė nešvankus rašinys, šitaip vertinęs Noreikos koncertų sukeltus ginčus:

> "Tik viena aišku: jeigu ir pats Liucipierius atsitarabanytų iš peklos su tokiu lietuvišku tenoru — koncertų salės būtų lietuviais perpildytos. Daugiau negu Vasario 16-osios progomis.
>
> O kad už tas pajamas kelios tonos smalos būtų nupirktos peklai — kažin ar kas protestuotų?"

Naujienos, pacitavusios šitokį vertinimą, pastebėjo, kad Jonas Kardelis šitokio dalyko būtų nepraleidęs. Jis buvo didelis tolerantas, leido įvairių pažiūrų žmonėms pasisakyti, bet jo redaguotoje "N. L." panašių pasityčiojimų iš lietuvių neteko matyti.

Minėtų eilučių autorius manė, kad niekas neprotestuos, o vis dėlto lietuvių dauguma protestavo. Protestavo ne tik skaitytojai, Montrealio laikraščio rėmėjai, bet ir atsakomingi bendrovės pareigūnai. Visi žinome, kad tie protestai pagelbėjo. Tų pačių žmonių toliau redaguojamoje "N. L." neteko matyti tokių nepagrįstų palyginimų su Lietuvos nepriklausomybės minėjimais.

Dr. Nagys birželio 4 d. įžanginiame vėl grįžta prie tos pačios temos. Jis nieko neužsimena apie "N. L." rašinį, sukėlusį platesnių Amerikos lietuvių sluoksnių pasipiktinimą, bet apgailestauja, kad atsiliepė toks didelis žmonių skaičius jo redaguojamo laikraščio krypties reikalu. Neprisipažindamas prie padarytos klaidos, arba švelniai tariant — "neapsižiūrėjimo", bet bandydamas pasiteisinti, jis "Kova su vėjo malūnais" įžanginiame rašo:

> "Garsusis ispanų riteris įamžino šitą keistą kovą su savo paties įsivaizduojamais ar įsivaizduotais tvariniais. Don Kichotas betgi buvo sieloj poetas! Jam mes — realūs, išmintingi, įžvalūs piliečiai, palinguodami galvom ir šypteldami, atleidžiam: Kągi padarysi — poetas. Kadangi ir pats priklausau tam neaiškiam luomui, atrodo, turėčiau būti užlietas geležinės logikos sriautų, tekančių iš visos mūsų periodikos protautojų"

Žinom, kad Dr. Nagys, be lietuvių kalbos mokytojo ir vyriausio redaktoriaus pareigų, rašo ir eilėraščius. Taip pat pastebėjome, kad "N. L." skiltyse redaktoriai daugiau neleidžia savo bendradarbiams taip žiauriai lyginti Lietuvos nepriklausomybės minėjimų su atsiųstų agentų koncertais. Palinguosim galva, šyptelsim ir atleisim. Kągi darysi — poetas...

Jeigu reikalas suktųsi vien apie poeziją, tai būtų galima nieko nesakyti. Nelaimei, Dr. Nagys ne vien eilėraščius rašo, bet ir laisvų lietuvių laikraštį redaguoja. Lietuviai neteko gimtinio savo krašto, jie atskirti nuo artimųjų, negali varge paliktų brolių aplankyti ir negali suteikti jiems pagalbos. Okupantas neleidžia. Laikraštyje galima kelti įvairiausias problemas, bet negali leisti smalos pilti į skaudžiausią vietą.

Šia proga prašyte prašosi dar dvi pastabos:

Dr. Nagys, įžanginiame įsirašydamas greta Miguel de Servanteso, padarė nepaprastai drąsų pasigarsinimo žingsnį. Būtų gražiau, jeigu kiti ten būtų jį įrašę. Žinome, kad ispanų rašytojas yra pasaulinio garso vyras, sukūręs nemirštamą literatūros kūrinį. Literatūros mėgėjai išlaikė Servantesą beveik 400 metų pačioje Parnaso viršūnėje. Kas gali tvirtinti, kad mūsų poeto kūryba bus skaitoma bent 40 metų? Dr. Nagys, rašydamas broliui eilėraštį, sako: "— Esu, kaip medis — vienas, išdidus"... Didelėm rašytojui kuklumas daugiau padėjo, negu išdidumas. Sančio Panza plačiai apie šią dorybę pasakoja.

Nėra ko girtis priklausymu "neaiškiam luomui". Juo aiškesniam luomui jis priklausys, tuo bus geriau ne tik "N. L." skaitytojams, bet ir visiems lietuviams. Poetas klysta, jeigu jis mano, kad neaiški poezija yra geresnė. Juo poezija yra aiškesnė, tuo ji būna geresnė.

Z. JUŠKEVIČIENĖ

KR. DONELAIČIO MOKYKLŲ SPORTO IR DAINŲ ŠVENTĖ DEŠIMTMEČIO ŽENKLE

Kr. Donelaičio žemesniosios ir Aukštesniosios lituanistinių mokyklų sporto ir dainų šventė, nežiūrint lietingos dienos, įvyko ir pavyko. Organizacinis apsukrumas, panaudotas tempas programą pildant padėjo lenktynes su lietumi laimėti: programos pildytojai ir žiūrovai išvengė lietaus. Tik ketvirtoji programos dalis, vaišės ir loterija vyko pastogėje, nes jau dangus ilgiau neišlaikė... Šventė įvyko gegužės 1-mą d., Teėvų marijonų soduose.

Kai visi sporto dalyviai, mokiniai-nės ir jų keli šimtai atžygiavo į sporto aikštę parado eisenoje, jie darė įspūdį ir nekasdieninį: pasigėrėtiną, pasigrožėtiną! Visi mokiniai-nės tautiniais drabužiais, mokytojos baltomis suknelėmis, kas visa drauge ir teikė iškilmingumą.

Šventė atidaryta su visomis prideramomis ceremonijomis: sugiedoti Amerikos, Lietuvos himnai, giedojo visi mokiniai, dirigavo mok. J. Gutaukas. Pasakyta kalbų. Pirmasis visus susirinkusius pasveikino B. Vindašius, mokyklos tėvų komiteto pirmininkas, Šventė atidarė pats mokylų vedėjas, mok. Julius Širka, jis paskelbė, kad šventė vyksta mokyklų dešimtmečio veiklos ženkle. Pakvietė kalbėti šių mokyklų steigėjus poną ir poną Kašūbus. A. Kašūba pateikė trumpą fokyklos steigimo istoriją, pasveikino mokytojus, vedėją, mokinius, jų tėvelius ir pakvietė nepristigti ryžto dvasios ir ištvermės lietuviško švietimo bare ir ateity. Kalbėjo — sveikino ir ponia Kačiūbienė.

Mokyklų sporto ir dainų šventę, vykstančią dešimtmečio ženle pasveikino L. B. Chicagos Apygardos pirmininkas A. Juškevičius. Sveikino kun. A. Trakis. Visi kalbėjo trumpai, nes matomai n enorėjo varginti sporto dalyvius ir bijojo lietaus. (Būtų tikrai sveikintinas dalykas, reiškinys, jei visi ir visur pasistengtų kalbėti trumpai, reikšti mintis reziumuotai, tai visos šventės būtų malonesnės ir daugiau lankytojų susilauktų).

Sporto ir dainų šventės programa

Šventės programa buvo pakankamai įvairi: dainos, šokiai, judesiai: su vėliavėlėmis ir be.

Pirmoji šventės dalis

Dainos, žaidimai, tautiniai šokiai. Pirmiausia pasirodė patys mažiausieji, dainavo (pareigiamasis skyriu, I-mi, II-ri skyriai). Dirigavo — mok. A. Palikaitis. Šie mažieji, su savo nuoširdžiomis pastangomis, laimėjo visų žiūrovų simpatijas, susilaukė ilgų plojimų. Vyresniųjų grupė, dainos, pasirodė (II-ti, IVti ir V-tas skyriai) dirigavo — mok. A. Palikaitis. Vėl, pakartotinai pasirodė mažųjų grupė, šį kartą jie žaidė, pasirodė parengiamasis skyr. I-mi ir II-ri skyriai. (Parengė ir vadovavo mokytojos Z. Burneikytė, M. Plačienė, Ir. Smieliauskienė. Pravesti talkino mok. J. Jasaitytė. Aukštesniosios mokyklos choras, vadovaujamas mok. V. Gutausko padainavo liaudies daina — "Ant ežerėlio", harm. muz. V. Banaičio ir Kalvelis — harm. J. Švedo. Mokiniai sudainavo pasigėrėtinai. Po dainų ir vėl pasirodė vyresniųjų grupė, jie pašoko tautinius šokius. Vadovavo mokytojos — Z. Burneikytė ir Ir. Smieliauskienė. Sušoktas gerai parengtas, šokis: "Noriu miego" savo romantiška muzika ir judėsiai žavėjo žiūrovus.

Trečia dalis — pratimai, tautiniai šokiai

Pratimus atliko (I-mi, II-ri, III-ti IV-ti, V-tas ir VI-tas skyriai). Vienus pratimus berniukai ir mergaitės drauge, kitus paskirai. Išpildymo grožiu, judėsiais ir muzikos garais išsiskyrė mergaičių pratimas — "Stoviu aš parymus", atliktas su tautinėmis vėliavėlėmis. Pratimus paruošė V. Smieliauskaitė, padėjo pravesti J. Jasaitytė ir kitos mokytojos.

Aukštesniosios mokyklos mokinės pašoko — "Linelį roviau ne viena". "Ketvirtanį" — tautinį šokį sušoko visi VIII-tos klasės mokiniai. Abu šokius pašoko mokoviškai, pasigėrėtinai gražiai. Parengė ir pravedė mok. Ir. Smieliauskienė.

Šventės akordeonistai buvo: P. Aleksa, G. Andrijonas, V. Gutauskas, D. Ramanauskas, K. Skaisgirys ir R. Šidlauskas. Garsiakalbis — B. Brozdžionio.

Ketvirta dalis — sportas ir žaidimai

Pravedė Z. Žiupsnys.

Buvo vaišės ir loterija.

Šią Sporto ir dainų šventę tenka skaityti visapusiškai pasisekusia, kaip tai pačios programos parengimo, išpildymo požiūriu, taip ir dalyvių skaičiumi, kurių buvo keli šimtai, o su pačiais programos išpildytojais ir arti tūkstanties.

Šventę rengė Kr. Donelaičio Lit. mok. Tėvų komitetas, Mokytojų taryba ir skyrių, klasių mokytojai, jos.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

Jį galima suprasti ir be žodžių. Eric Hoffer, uosto darbininkų veikėjas ir filosofas kalba JAV senate apie Amerikos studentų neramumus. Hoffer yra komisijos, kuri tiria smurto priežastis, narys.

Vytautas Gaigalas grįžo atitarnavęs Dėdei Samui

Praeitą savaitę grįžo iš Amerikos aviacijos bazių Japonijoje tarnybą baigęs seržantas Vytautas Kazimieras Gaigalas, kurs 1946 m. sausio 5 d. gimęs Švedijoje, su tėvais 1959 m. atsikėlęs į Chicagą apsigyveno tuomet dar kažtai lietuvių gyvenamoje 18 gatvės kolonijoje, čia su gerais pažymiais ir bronzos medaliais baigė Dievo Apveizdos parapijinę ir La Salle aukštesniąją mokyklas, studijavo Illinois universitete ir savanoriu įstojo į Amerikos kariuomenę, pasirinkdamas aviaciją. Tarnavo elektronikos mechaniku prie St. Antonio, Texas, vėliau Mississippi ir Pietinėj Karolinoje (S. Carolina). Tris kartus buvo siunčiamas į Japoniją.

Kaip mūsų jauni lietuviukai atlieka savo pareigas, pavyzdžiui čia cituojamas U. S. A. F. dalinio, kuriame Vytautas tarnavo, pulk. It. Douglas A. Heimstead laiškas jo tėvui. Pateikiu vertimą:

"... Vytautas yra geros sveikatos ir pareigas atlieka labai gerai. Jis mokosi lėktuvų radijo taisymo amato ir darosi geru mechaniku. Jis yra vienas ir tvirčiausiai dirbančių ir greičiausiai besimokančių jaunų aviatorių šio eskadrono radijo taisymų dirbtuvėje. Mes esame tikrai laimingi jį su mumis turėdami"...

Vytauto tėvo draugas

SKAITYK "NAUJIENAS" - JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

PEACE COSTS MONEY
BUY U.S. SAVINGS BONDS

T. IVANAUSKAS

BENDRAI APIE PAUKŠČIUS

SUGEBĖJIMAI SKRAIDYTI

2

Paukščiai išsivystė iš roplių. Jų artimiausi ropliniai giminaičiai yra driežai. Roplių žvynai pas paukščius virto plunksnomis, o šis pakitimas nulėmė ištisą eilę kitų.

Paukščių oda plona ir sausa, nes joje nėra liaukų, kurių taip gausiai turi žvėrys. Tiesa, yra viena ir net labai didelė — tai pasturgalinė liauka. Ji įtaisyta ant uodegyje, o jos paskirtis — gaminti tam tikrą riebų sykstį, kurimo paukštis tepa savo plunksnas, kad jos neperšlaptų vandenyje. Ši liauka ypač praverčia vandeniniams paukščiams, kaip antai: antims, žąsims, kurios didesnę savo gyvenimo dalį praleidžia vandenyje. Užtat šiems paukščiams reikia daug laiko savo tualetui sutvarkyti. Snapu jie išspaudžia šio skysčio tam tikrą kiekį ir tepa juo savo plunksnas.

Kad paukštis galėtų išlaikyti savo kūną ore, jis turi būti ko lengviausias, o sparnai — ko stipriausi. Šis reikalaavimas yra išspręstas taip, kad daugumas kaulų, ypač sparnų yra vamzdiniai ir pripildyti oro. Mes žinome, kad tas pats principas taikomas ir mechanikoje tokiems aparatams, kurie turi būti tvirti ir ko lengviausi. Kaip tik dėl to lėktuvo ir dviračio rėmai daromi iš metalinių vamzdžių, nes jie yra stipresni negu to paties storio masyvūs rėmai.

Antra sąlyga, kad būtų galima skristi, tai lygus kūno dalių svorio paskirstymas. Ypač svarbu, kad nebūtų per sunki galva. Tolimi paukščių protėviai, vos atsiradę iš pakitėjusių roplių, turėjo sunkią galvą, nes jų žandai buvo ginkluoti stipriais dantimis, be to, atitinkamai stiprūs buvo žandikauliai ir raumenys. Palaipsniui vystydamas skridimo problemą, paukščio organizmas turėjo perkelti svorio centrą į liemens vidurį. Šis uždavinys buvo išspręstas panaikinant dantis, sunkius žandikaulius ir kramtymui reikalingus raumenis.

VIRŠKINIMO IR KVĖPAVIMO ĮRENGIMAI

Dantų trūkumą išlygina tobulas skilvis. Daugumas kitų stuburinių gyvių, ypač žinduoliai, savo skrandy atlieka tik vieną darbą: susmulkinę dantimis maisto gabalą, jį suvirškina, kitaip sakant, ištirpina jį savo virškinamais syvais. Paukščio skilvis atlieka du darbus: mechaniškai susmulkina maistą ir jį suvirškina. Dėl to skilvis padalintas į du skyrius: vienas atlieka cheminį uždavinį, išskirdamas virškinamuosius syvus, o kitas maistą perdirba mechaniškai. Mechaninė skilvio dalis aprūpinta stipriais raumenimis, kurie sugeba prarytąjį maistą smarkiai suspausti. Tačiau kietam maistui, pvz., grūdams, susmulkinti to gal ir neužtektų. Paukštis sėkmingai išsprendė ir šį uždavinį: ryja graužą ar šiaip kietus daiktus ir mala juos skilvyje kartu su maistu. Tuomet skilvis veikia lyg girnos: jis maistą sutrina, sumala, kitaip sakant, atlieka tokį darbą, kaip žvėrių dantys. Skilvio raumenų jėga nepaprastai didelė — prarytas žvirgždas ir gelžgaliai visiškai nudyla, net stiklo šukelės nustoja savo aštrių kampų. Patirta, kad paukštis, negaudamas žvirgždo negaluoja, sulysta ir ilgainiui dvesia.

Verčia stebėtis ir tobuli paukščių kvėpavimo įrengimai. Galima būtų manyti, kad jo plaučiai yra dideli, tačiau taip nėra. Šie organai gana maži, bet mažumas yra išlygintas savotiškais įtaisais — oro maišais. Tai iš plaučių išeinančios didelės maišo pavidalo ataugos, užimančios ertmes tarp įvairių organų. Kai kurios ataugos įeina net į kaulus, pvz., į petikaulį, ir užpildo jų ertmę. Kai kurių paukščių oro maišai įsiterpia tarp odos ir kūno. Visi šie maišai jungiasi su plaučiais, o be to, ir tarpusavy. Bendra šių maišų ertmė yra labai didelė. Iš pelikano kūno pavyko išspausti 10½ litro oro. Kita paukščio plaučių ypatybė yra ta, kad tarpusavy jungiasi net ir ploniausi bronchai (plaučių vamzdeliai).

Dėl oro maišų paukščio kūnas labai palengvėja ir todėl, nors ir negyvas, paukštis niekuomet neskęsta. O nušautas žvėris vandenyje plūduriuoja nebent tik labai riebus. Oro maišai veikia kaip dumplės, ypač skrendant. Plasnodamas sparnais, paukštis pakaitomis čia išplečia, čia suglaudžia krūtinės ląstą ir tokiu būdu įtraukiamas ir išpučiamas oras praeina pro plaučius. Kvėpavimas tuomet vyksta be jokių pastangų, atseit, automatiškai. Todėl paukštis gali čiulbėti skrisdamas. Taip daro vieversys, kalviukas ir daugelis kitų. Mes žinome, kaip yra sunku žmogui kvėpuoti ir kalbėti greitai einant ar dirbant kokį fizinį darbą. Šiuo atžvilgiu žmogaus ir kitų žinduolių kvėpavimo įrengimai yra daug menkesni už paukščių

MEDŽIAGŲ APYKAITA IR MITYBA

Palyginti su ropliais, paukščiai turi pastovią ir labai aukštą kūno temperatūrą. Jei gyvatę, driežą ar varlę palaikysime šaltoj patalpoj, jų kūnas bus šaltas, bet jeigu pabus jie šiltoj vietoj, sušils. Taigi mes ir sakom, kad tie gyviai neturi pastovios kūno temperatūros. Ji priklauso nuo aplinkos. Kas kita paukščiai ir žinduoliai — jų kūno temperatūra yra nuolat vienoda ir svyruoja tik siaurose ribose; gali siekti 42°, o kai kurių rūšių — net 44°. Vadinasi, ji yra kur kas aukštesnė negu žmogaus (37°).

Aukšta kūno temperatūra rodo, kad paukščių medžiagų apykaita yra labai energinga. Paukštis, gamindamas daug šiliminės energijos, paverčia ją mechanine energija, kuri reikalinga pakelti į orą jo kūnui. Vyksta tas pat kaip ir lėktuve — šiluma paverčiama motoro jėga, o ši jėga išlaiko ore ir stumia pirmyn patį lėktuvą.

Norėdamas išvystyti tokią didelę energiją paukštis turi panaudoti daug maisto. Ir iš tikrųjų tenka pasakyti, kad svarbiausias, kone nuolatinis jo užsiėmimas — ieškotis maisto. Palyginti su kitais stuburiniais gyvūnais, paukštis yra nepaprastai ėdrus. Fiziologiniams reikalams patenkinti jis sulesa per dieną 60% savo kūno svorio porciją ir net daugiau. Maistas paukščiui yra itin reikalingas žiemos metu, nes jis kaip ir kuras palaiko šilumą. Jeigu žiemos metu žūsta daug paukščių, tai šį reiškinį tenka aiškinti ne tik dideliais šalčiais; greičiau tai įvyksta dėl to, kad jie vos-ne-vos tesuranda sau maisto. Jei paukštis sotus, jam nebaisūs ir žiauriasi šalčiai. Antai nykštukas, mažiausias Europos paukštis, tesveriąs vos 5 gramus, palieka žiemoti pas mus, ir galima pamatyti jį pušynuose bei eglynuose vikriai judantį ir net čiulbantį per didžiausius šalčius. Jis išsimaitina smulkiausiais žiemojančių vabzdžių vikšrais ir perais. O atrodytų, kad tokiam mažam kūneliui pasipriešinti šalčiams ir išlaikyti virš 40° temperatūrą yra neįmanomas dalykas.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite Dienraštį "NAUJIENAS"
Jos visad rašo TEISYBĘ

DR. ANNA BALIŪNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telef.: PRospect 8-3229
Rezid. telef.: WAlbrook 5-5076
Valandos kasdien nuo 10 ligi 12 val. ryto ir nuo 7 ligi 9 val. vak. Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus.

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8012

Telef.: PRospect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRIRGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tiktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: : HEmlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmad., ketvirtad. nuo 1—4 ir 7—9, antrad., penktadienį nuo 1—5, treč. ir šeštad. tiktai susitarus.

Ofiso — HE 4-5758.
DR. M. BUDRYS
ALERGIJA
2751 WEST 51st STREET
Valandos: antradieniais, penktadieniais 2-9 v., šeštadieniais 10-1 v. p. p. Ligoniai priimami pagal susitarimą.

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė optometristas
DR. EDMUND E. CIARA
2709 W. 51st STREET
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., ketv. 1—4, 7—9, antrad., penkt. 10—4, ir šeštad. 10—2 val.

Rez. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN--EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1—4 popiet ir 6—8 val. Treč. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso tel.: POrtsmouth 7-6000
Rezid. telef.: GArden 3-7278

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez.: PR 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2858 W. 63rd STREET
Val.: pirmad., ketirtad. 5-8 val. vak., antrad., penktad. 1—4 popiet.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9—11 val. ryto ir nuo 4—8 val. po pietų. Šeštad. nuo 9:00—2.00 p. p.
Trečiadieniais uždaryta.

ASSOCIATE OPTOMERISTS
Lietuviškai kalba
Dr. FRANK PLECKAS, OPT.
3424 W. 63rd St., GR 6-7044
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".
Valandos pagal susitarimą.
Uždaryta trečiadieniais.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
OFISAS 2454 WEST 71st ST.
Val.: antrad. nuo 2—5 po pietų, ketvirtad. nuo 6—8 vak.
Ofiso telef.: 776-2880
Rez. telef.: PR 9-6730

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel. 925-8296
Valandos 2—8 val. vak. Penktadienį 10—12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sekmadieniais ir trečiadieniais uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirmad., antrad., trečiad., ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
Rezid. telef.: GIbson 8-6195
Priima ligonius pagal sasitarimą. Dėl valandos skambinti telefonu HE 4-2123 jei neatsiliepia, tai telef. GI 8-6195

VIENYBĖ KEIČIA KRYPTĮ

Vienybės šulai važinėjo į Lietuvą. Vienybė gyrė ir giria dabartinį Lietuvos gyvenimą. Mielai dėjo ir deda bolševikinių rašytojų rašinius. Talpina iš Lietuvos įvairias nuotraukas. Sutinka ir drauge fotografuojasi, vaišinasi su iš Lietuvos atvykusiais bolševikėliais ir ne bolševikėliais. Tas daug kam buvo ir yra žinoma. Kažkaip su tuo ir apsiprasta. Bet iki šiol neteko Vienybėje skaityti bent vieno antireliginio — antikrikščioniško straipsnio.

Beveik kiekvienas numeris buvo puošiamas katalikų kukunigų ar katalikiškų bažnyčių nuotraukomis. Katalikų tikyba buvo saugoma kaip savo akis. Ir štai su dideliu nusistebėjimu skaitau Vienybės straipsnį: "Tautinė garbė ir tautos istorija", kuriame Mantas Aukštuolis, polemizuodamas su Rukšėnu dėl Česlovo Gedgaudo taip, tarp kitko, rašo: "Toliau A. Rukšėnas visai keičia temą, primindamas Višteliauską, kuris skelbė: "Jeigu buvo Adomas ir Ieva rojuje, tai jie kalbėjo lietuviškai. Tai dviguba fikcija, nes nebuvo nei Adomo su Ieva, nei rojaus. Adomas tai žydų tautos išgalvotas pirmas tėvas, maždaug prieš 5760 metų. Mes gi ne žydai, o lietuviai. Ir prieš tai negi žydai išrado savo pirmą tėvą, mūsų garbinga tauta šimtus tūkstančių metų gyveno ir kovojo. O šiaip, ką turi bendro mūsų tautos istorijos išleidimo knyga su žydų Adomo košernu kugeliu?"

Tai jau aiški išvada: jeigu nebuvo Adomo su Ieva ir jie nesuvalgė uždrausto obuolio, tai Kristaus vienintelio Dievo sūnaus žemėn nereikėjo siųsti. Bet tuo klausimu jokių diskusijų nemanau vesti. Kaip kam patinka, taip tegul sau ir tiki.

Žinoma, kitame laikraštyje tokį teiginį radus, greičiausiai nebūtų net dėmesio atkreipta, bet Vienybėje toks teiginys — naujiena.

Bent keli iš New Yorko asmens teigė, kad Mantas Aukštuolis nesąs vardu Mantas, bet Rapolas. Aktyvus tautininkas, dirbęs Klaipėdos uosto pašte. Įdomu, kokie keliai ir šį nuvedė į Vienybę? *Stasys Juškėnas*

Tel. Ofice: 847-5800; rez. PR 6-4250
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35 STREET
(Kampas Halsted ir 35-os gatvių)
Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 1-4 p. p. Trečiad. ir sekmadieniais uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandažai. Speciali pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9—4 ir 6—8. Šeštadieniais 9—1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PRospect 6-5084

MOVING
Apdraustas perkraustymas iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 W. 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ŽEMA KAINA
R. ŠERĖNAS
2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

GRADINSKAS
KAD ORAS NEBŪTŲ
SUPLĖKĘS
RŪSY, NUSIPIRKIT GERĄ
DRĖGMĖS IŠIMTUVĄ
(DEHUMIDIFIER)
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
Lietuvi, eik pas lietuvį!

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA, 1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10—11 val. ryto. — Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Vakaruškos: Pirmadieniais 7 v. v.
Tel.: HEmlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

Vytautą Karosą prisiminus

Jau du metai kai esame netekę Vytauto Karoso. Dviejų metų sukakčiai atžymėti žmonos ir dukros pastangomis yra išleista velionio parašyta poezijos knyga "Poilsis ant laiptų".

Prieš metus Šv. Kazimiero Lietuvių kapinėse velioniui Vytautui Karosui buvo pastatytas paminklas. Marmuro akmens paminkle yra iškaltas velionio vardas, pavardė ir mirimo data. Paminklas atkreipia praeivių dėmesį savo architektūriniu grožiu ir forma.

Šeimos nariai, norėdami įamžinti savo mylimo vyro ir tėvo gyvenimą, išleido jo parašytą poeziją ir tuo pastatė jam antrą paminklą. Šis antrasis paminklas prabils ne tik mums, bet ir kartų kartoms. Jis bylos, kas buvo velionis, kuo gyveno ir sielojosi ir ko troško jo širdis artimiesiems, savo tautai ir tėvynei. Visa tai, kaip veidrodyje atsispindi jo paliktoje poezijos knygoje "Poilsis ant laiptų".

Velionis Vytautas Karosas buvo aukštos inteligencijos ir jautrios sielos žmogus. Jis mėgo poeziją ir pats ją rašė. Beveik kiekvienas jo parašytas epizodas buvo jautriai man jo paties padeklamuotas — perskaitytas... Ne kartą su juo esame apie poeziją diskutavę... Mūsų pokalbiuose velionis dažnai prisimindavo savo tėviškę, jos ilgėjosi ir tikėjo, kad išauš tėvynei laisvės rytojus. Deja, jis to nesulaukė.

Negailestinga mirtis išskyrė jį iš mūsų tarpo, bet jo pergyvenimai paliks gyvi su mumis "Poilsyje ant laiptų".

Alg. Budreckas

Amerikoje statomi prekybos laivai priekyje turės apskritas 'nosis'. Jos, kaip konstruktoriai patyrė, neleidžia laivui per daug suptis jūroje ir padeda išvystyti didesnį greitį.

Kelly gimnazijoj dvylika lietuvių gavo pažymėjimus

Praeitą trečiadienį, birželio 11 d. Kelly High School turėjo savo gabiausių mokinių į Nacionalinę Garbės Draugiją (National Honor Society) indukcijos ceremonijas. Toji draugija, apimanti visas Jungt. Valstybes, turi tikslą iškelti, paskatinti ir moraliai bei materialiai (stipendijomis) paremti mokslo rimtai siekiančius ir gabius mokinius. Draugijos šūkiai yra: charakteris, vadovavimas, mokslas ir tarnavimas. Įstojantieji į National Hanor Society padaro sekančią priesaiką (pasižadėjimą — pledge):

"Aš prižadu aukštai laikyti tikslus draugijos, į kurią esu išrinktas (išrinkta) ir stengtis visais būdais žodžiu ir darbu padaryti, kad jos (draugijos) idealai būtų mano mokyklos ir mano gyvenimo idealai".

Inducijos metu Kelly gimnazijos choras sugiedojo Nacionalinės Garbės Draugijos giesmę, o grupė gimnazistų ir gimnazisčių atliko žvakių uždegimo ceremoniją. Indukcijos komiteto narių buvo ir du lietuviukai: Jūratė Laucius ir Algirdas Pretkelis. Po ceremonijų ir atžymėjimo įteikimo buvo bendras gimnazijos mokytojų, mokinių ir jų tėvų užkandis (lunch).

Garbės pažymiais apdovanoti lietuviukai ir lietuvaitės yra: Marta Brazauskaitė, Rasa Čepaitė, Shirley Cytlak (jos motina lietuvaitė, kaip ir pati Shirley, Nancy Demikis, Diana Norkus ir Dana Kiburas — visos baigę trečią klasę ir perkeltos į ketvirtąją su teise baigus ketvirtą klasę gauti stipendiją toliau aukščiau mokslus tęsti.

Glen Jesuit (sutrumpinta pavardė), Stanley Kazlauskas, Jūratė Laucius, Algirdas Pretkelis, Mary Rakauskas ir Susan Rudaitis — visi baigę ketvirtąją klasę su teise gauti stipendiją mokslui kolegijose. **Mama**

Lietuvių moksleivių sporto šventė

Š. m. birželio 14 d. įvykstanti Marquette Parko Lietuvių Bendruomenės rengiama sporto šventė randa stipresnį atgarsį lietuvių ir amerikiečių visuomenėje. Kad ši šventė sekmingai praeitų ir visi jos laimėtojai būtų atžymėti sportinėmis dovanomis, jau susidarė gražus rėmėjų būrelis.

Iki šiol šventei paremti piniągais prisidėjo šie asmenys: A. J. Cantone, 13 Ward Rep. Dem. Committeeman, mūsų geras draugas ir šių varžybų globėjas — $100: Po $50 — sudėjo: Pranas Savickas, State Rep., Robert Umporowicz, 13 Ward Superint., John Evans, laidojimo įst., Frank Zogas, Prez. Midland Savings and Loan, Charles P. Kal, adv.; po $25 — Br. Liškus, Juozas Bacevičius Dr. Kisielius, Edwardas Žukauskas (Cosmos Parcel), Adolfas Lietuvninkas (Gintaras).

TRUMPAI

— *BALFO 108 skyriaus* iždininkė surinko iš savo narių 120 dovanų Balfo piknikui, kurs įvyksta šį sekmadienį, birželio 15 d. Bučo darže. Aukojo: V. ir A. Girniai, S. Gedvilienė, A. N. Jagiela, Rockwell Furniture, Viskantai ir Regina Simokaitienė.

— *Jaunimas* tebesidomi Jono Augustaičio parašyta knyga "Antanas Smetona ir jo veikla" Ji tekainuoja tik $1,50, bet yra nepaprastai daug tikslios informacijos. Knygą galima gauti Naujienose.

— *Algirdas Budreckas* stovyklaujantiems šauliams Dainavoje, š. m. birželio mėn. 19 d., ketvirtadienį, skaitys paskaitą.

— *Balfo piknikas* dėl lietaus negalėjęs įvykti birželio 1 d., įvyks birželio 15 d. Bučo darže. Piknike bus paminėta Lietuvos okupacija ir didieji išvežimai. Buvę Sibiro tremtiniai kviečiami būti garbės svečiais. *(Pr.)*

Susirinkimų ir parengimų PRANEŠIMAI

— **Chicagos Lietuvių Našlių ir Našliukių Draugiško Klubo** pusmetinis susirinkimas įvyks birželio 13 d., 8 val. vak. Hollywood salėje, 2417 W. 43rd St. Nariai ir narės prašomi atsilankytį ir aptarti klubo reikalus. Komisija pateiks pranešimą iš praeito pikniko. Po susirinkimo įvyks vaišės ir šokiai grojant Jurgio Joniko orkestrui. **M. Urbelis,** rašt.

— **Žemaičių Kultūros Klubo Valdyba** ir Parengimo komisija kviečia visus narius ir svečius atvykti į ruošiamą šaunų žemaičių pikniką Liepos sode — prie Lietuvių Tautinių kapinių, kuris įvyks birželio 15 d. 1 val. po pietų. Pirmą kartą žemaičių istorijoj gros Jurgio Joniko, penkių asmenų orkestras. Veiks užkandinė ir baras, o taip pat ir laimės šulinys. Gerbiami klubo nariai kviečiami atsivešti ir svečių su savim ir linksmai praleisti sekmadienio popietę su žemaičiais.
Juozas Skeivys, pirm.

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad birželio 10 d. 12:07 val. popiet, po sunkios ligos, sulaukęs 72 metų, mirė

A. A.

ALEKSANDRAS GEŠVENTAS

gyveno 1803 South 51 Ave., Cicero, Ill.

Giliai nuliūdę liko: sūnūs: Olegas, marti Ludmila ir Jurgis su žmona, marčios, sesuo Irena ir Večislovas Rydlinskai, kurių vaikai Tania ir Jurgiukas buvo tartum velionies anūkai.

Kūnas bus pašarvotas ketvirtadienį 9 val. ryto Muzyka and Son koplyčioje, 2151 W. Chicago Ave. Tel. CA 7-1222 arba BR 8-7767. Šeštadienį 8 val. ryto, po gedulingų pamaldų ir atsisveikinimo su velioniu stačiatikių bažnyčioje, Dickens (2100 į šiaurę) ir Kedzie Ave., kūnas bus palydėtas į Elmwood kapines, 2905 Thatcher Ave., River Grove.

Vietoj gėlių prašoma įamžinti velionies vardą Lietuvių Fonde.

SEWERS & CATCH BASINS
CHARLES' SEWER SERVICE
Catch basins cleaned, Electric power roding and hand roding. Tree roots and odor removed.
All types of sewer repair work done. Bath tubes and sink lines open.
Call 278-5571
24 hours service.

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITUS SKAITYTI NAUJIENAS

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje gražiausios gėlės ir vainikai, antkapių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
6533 W. 71st Street
Telef.: GRovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOwnhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ TUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŽIONAS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
Laidotuvių direktoriai:
DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Associacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLympic 2-1003

LACKAWICZ IR SŪNŪS
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIrginia 7-6672

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

LAWN FUNERAL HOME
Sigmund J. Sutkus
7909 STATE RD. OAK LAWN, ILL. Phone: 636-2320

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

GEORGE F. RUDMIN
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

CAROL ANN SIMONĖLYTĖ,

vvresnioji Simonėlių duktė, baigiasi Maria High, birželio 28 dieną dalyvaus Chicagos Lietuvių Moterų Klubo ruošiamame Gintaro baliuje.

Specialus grand jury teis gatvių banditus

Nuo ateinančio liepos mėnesio pradžios Chicagoje speciali grand jury grupė imsis tardyti Chicagos miesto gatvių gaujas, jų struktūrą ir jų narių nusikaltimus. "Mes tikimės tą gau jų struktūrą mūsų mieste suardyti", viltingai pareiškė meras Daley.

Tam tikslui įsteigiami du specialūs teismų skyriai. Vienas, teisėjui John Heckinger pirmininkaujant, pavadintas smurto teismu Violence Court) ir teis smurtu prieš žmones ir nuosavybę nusikaltusius gaujų narius virš 17 metų amžiaus, merginas virš 18 metų. Antrasis teismas, pirmininkaujant magistratui John Navin, veiks Jaunųjų teismo name ir teis jaunesnius kaip 17 metų nusikaltėlius.

Daley kreipėsi į tėvus, prašydamas pranešti kur buvo iš mokyklas lankančių vaikų reikalaujama pinigų ir mokinių sumušimų bei kitokių smurto veiksmų mokykloje ar prie mokyklų.

Pavogė, pardavė ir pats verkia pinigus pragėręs

Švento Juozapo bažnyčios, 2311 Suothport Ave., dženitorius Lee Smith, 36, prisipažino policijai pavogęs savo bažnyčios šventus indus, įkainotus dau giau, kaip $4, 500, juos nunešęs į smuklę ir pardavęs už $10 Pavogti ir parduoti trys kielikai ir cimborija. Smith ašarodamas kalbėjo policijai: "Aš pavogiau, aš tai padariau, aš padariau".

Tornadų nuostoliai

Texas valstija praeitais 1968 metais turėjo daugiausia tornadų, o Arkansas daugiausia nuo tornadų žuvusių žmonių.

Texas per praeitą vasarą turėjo 140 tornadų, bet nė vieno žmogaus neužmušė, kai tuo tarpu Arkansas vienoje tik šiaurės rytų dalyje eilė piktų tornadų gegužės 15 d. užmušė 65 žmones. Oklahoma turėjo 55 tornadus, bet žmonių aukų skaičiaus neminima; Florida su 52 tornadais buvo trečioje vietoje.

Kiti nuostolingi tornadai buvo: balandžio 19 d. tornadas smogė Greenwood, Ark., kur žuvo 14 žmonių, o birželio 18 d. Tracy, Minn. užmušti 9 žmonės.

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

TRUMPAI

— *Pedagoginio Lituanistikos Instituto studentai:* Romas Čerepus, Birutė Liepontė ir Rūmutė Kliokytė dalyvauja mokytojo Domo Veličkos paruoštame vaidinime "Mažųjų Brolių Baladė" — tremties atsiminimų etiudas, pasiremiant p. Rukienės knygos motyvais. Antanas Rauckas skaidrėmis ir pritaikintomis šviesomis iliustruos vaidinimą.

Tai įvyks Jaunimo Centro svetainėje, birželio 20 dieną, penktadienio vakare, 8 valandą, Birželio Trėmimų paminėjime, kurį rengia Chicagos Lietuvių Taryba.

— *Muziko Antano Nako* fortepiono studijos mokinių koncertas šį sekmadienį, birželio m. 8 d. Jaunimo centro salėje, Chicagoje praėjo su dideliu pasisekimu. Koncerte dalyvavo 24 mokiniai, jau gerokai pažengę skambinime pijaninu, jie sklandžiai atliko Čiurlionio, Dvariono, Klovos, Laumenskienės, Gaižausko, Mozarto, Haideno, Bethoveno ir Šopeno kūrinius. Į koncertą buvo atsilankę gražus publikos būrys, jų tarpe ir amerikiečių.

DIDŽGALVIENĖ TAISOSI

Rožė Didžgalvienė, kelių organizacijų veikli narė, praeitą ketvirtadienį buvo operuota Šv. Kryžiaus ligoninėje. Iš jos tulžies gyd. Tumasonis išėmė 12 akmenėlių ir išpiovė pradėjusį gelti apendiksą.

Operacijos gerai pavyko, ligonės temperatūra jau nukrito, ji gali kalbėti. Organizacijos ir draugės atsiuntė gražių gėlių. Didžgalvienė nustojo svorio, bet ji gerai jaučiasi ir tikisi netrukus išeiti iš ligoninės.

Gausūs josios draugai ir pažįstami linki jai sustipréti ir greitai pasveikti.

Naujienietis

HIGH RATES
4.75% Per annum on regular Savings
INSURED
5.25% Per annum on investment bonus
Savings Insured to $15,000.00
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Ave., Chicago, Illinois 60632

CRANE SAVINGS and Loan Association

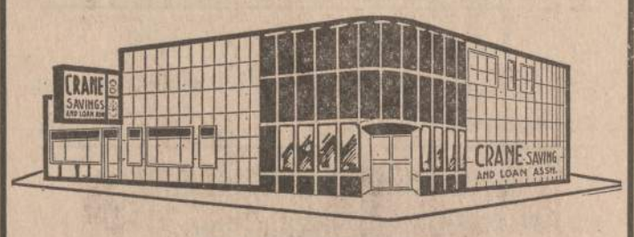

B. B. PIETKIEWICZ, Pres.
47 and Rockwell Street. Tel. LAfayette 3-1083
NEMOKAMAI VIETA AUTOMOBILIAMS
4 3/4% on investment accouna
INSURED
5 1/4% mokama vienų metų certifikatams. Mažiausia $9,000 ar daugiau
MOKAME NUO 1966 METŲ SPALIO 1 DIENOS
Pinigai įdėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį.
Dividendai mokami sausio ir liepos 31 d.
Prašome aplankyti naują mūsų namą.
VALANDOS: Pirmad. ir ketvirt. 9:00 ryto — 8:30 vakaro; Antrad. ir penktadienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadieniais 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniais uždaryta.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

Electrician —
ELECTRICIANS — $6.25 PER HOUR
Qualified Electricians Are Needed To Work On The Sohio Refinery Project Fluor Corp.
Contractor, Lima, Ohio

UNION SCALE OF WAGES JUNE 1, 1969 $6.25 PER HOUR. DECEMBER 1, 1969 THE JOURNEYMEN'S SCALE GOES TO $6.60 PER HOUR.

This project is scheduled to work 40 hours per week unless weather conditions prevent it. Anyone desiring employment as a qualified electrician should apply for work at the

FLUOR PROJECTS CONSTRUCTION OFFICE
LOCATED AT THE SOHIO REFINERY, LIMA, OHIO
OR CALL (419) 227-7281

Fluor Corp., Is An Equal Opportunity Employer

IMMEDIATE REQUIREMENTS
FOR ENGINEERING PERSONNEL
CHECKER
EXPERIENCED DETAILERS
LIBERAL BENEFIT PROGRAM
WRITE OR WIRE
INGERSOLL RAND CO.
AUTOMATIC PRODUCTION SYSTEMS
36580 COMMERCE ST. LIVONIA, MICHIGAN 48150
OR CALL 313 — 261-7400

KABINETŲ UŽBAIGĖJAI
specialiems muzikos instrumentams, kaip arfoms.
Pageidaujamas mažas patyrimas.
Puikios darbo sąlygos.
5 dienos savaitėje.
Naujai atvykusieji priimami.
KREIPTIS Į
Walter Krasicki
ARBA
Jack Bringardner
LYON - HEALY
ARFŲ FABRIKAS
1423 W. Lake St.

SECURITY OPPORTUNITY
PRESS MAN—MIEHLE 41 LP
Also able to run vert. Steady.
Days. Call
922-0584

MECHANICAL DESIGNERS
$15,500 a year.
• Electrical designers $17,000 a year
• Structural designers $14,500 a year
• Architectural designers $13,750 yr.
• Draftsmen all types to $6.00 an hr.
100% free.
Mall Mr. ANTANAS MAŽEIKA
774-6700

KABINETŲ DIRBĖJAI
specialiems muzikos instrumentams, kaip arfoms.
Pageidaujamas mažas patyrimas.
Puikios darbo sąlygos.
5 dienos savaitėje.
Naujai atvykusieji priimami.
KREIPTIS Į
Walter Krasicki
ARBA
Jack Bringardner
LYON - HEALY
ARFŲ FABRIKAS
1423 W. Lake St.

Top Dollar for a top man
MECHANIC AND BODY MAN
O'Hare area, New car dealership has opening. If you are looking for a Big paying future
Call Mr. Robison 766-5010

TRUCK DRIVERS
Experienced, semi-trailer drivers.
Steady Work. Overtime.
BEN-LEE
MOTOR SERVICE CO.
3314 So. Lawndale
BI 7-1234

PRESSMAN
For Miehle Vertical.
Steady. Days.
Profit sharing. All benefits.
Call 656-3200

PRESSMAN —
EXPERIENCED
For fast growing offset plant. Experienced on waldron, goss or fairchild prefered, but not necessary.
Call 421-4171

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

BRIGHTON PARKE
liga verčia parduoti namą su gerai einančiu tavernos bizniu.
2659 W. 43rd Street
Telef. VI 7-8935

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkių Reikia

SECRETARY
Secretary for food service division of international food company. Shorthand, typing, filling, telephone work. Will accept recent high school Graduate. Good salary and company benefits. Blue Cross insurance.
CHAPMAN & SMITH CO.
MELROSE PARK, ILL.
343-2600

NERINGOS RESTORANUI
Reikalinga indų plovėja ir virėjos padėjėja pilnam ar dalinam laikui.
Prašau kreiptis asmeniškai.
2632 W. 71st STREET
NERINGA

STENO AND TYPIST
Light secretarial duties for sales department. Insurance and company benefits.
384-0251

BILLER - TYPIST
Young lady for our accounting dept. with good figure aptitude. Ideal working conditions, many Co. benefits, good starting salary.
ST. REGIS PAPER CO.
7701 W. 79th ET. BRIDGEVIEW
582-8300 458-6700
An Equal Opportunity Employer

SECRETARY
To vice president of sales. Experienced. Good typing and shorthand skills required. Excellent company benefits. Located near Archer and Ashland.
Call Mr. GESSNER
847-5900

SECRETARY
Large national chemical co. has immediate opening for bright, alert woman to handle variety of interesting duties in modern Des Plaines sales office. Position requires fast accurate typing, dictaphone work, and previous secreterial experience. Light shorthand preferred, but not nec. Good starting salary, plus excellent fringe benefits. Call 774-9494.

TYPIST - RECEPTIONIST
For downtown office of professional consulting firm.
Pleasant surrounding & ideal working conditions.
Please phone Mrs. SMITH
346-3177

SWITCHBOARD OPERATOR
& TYPIST
Excellent salary. Profit sharing.
Good working conditions.
Free medical, life insurance.
Hours 8:30 to 5.
RILEY PRINTING CO.
346-2235

SECRETARY
9—5; 2-Man Michigan Ave. Office; Close to stores; All transportation. Interesting variety; good benefits; experience desired. Shorthand 100 wpm. Type 60 wpm.
For Appointment:
427-4629

REIKALINGA
PATIKIMA MOTERIS
Highland Parke. Šeimininkauti ir prižiūrėti 3 mok. amžiaus vaikus. Gyventi vietoje. 5 dienos savaitėje, priv. kambarys. Puikus atlyginimas. Geri namai tinkamam asmeniui. Yra kiti tarnautojai. Arti transp. Kalbėti kiek angliškai. 433-2759

TYPIST
Billing experience helpfull, but not necessary. 5 day week. All benefits. Good transportation.
CALL
763-1500

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

BOOKKEEPER
MATURE PERSON
Thru Trial Balance. Excellent Fringe Benefits and Working Conditions of city-wide private social service agency.
Call Mrs. EDWARDS
CHICAGO COMMONS ASS'N.
915 N. WOLCOTT AVE.
DI 2-5330

RENTING IN GENERAL
Nuomos

BRIGHTON PARKE išnuomojamas kambarys dirbantiems — vyrui arba moteriai. Tel. 847-2089.

◆ Bilietai į religinį koncertą su "Requiem" birželio mėn. 14 d. partizanams pagerbti Marquette Parko bažnyčioje jau gaunami Marginiuose, 2511 W 69 St. Auka $2.

L. B. Chicagos Apgardos Valdyba

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS, PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOŠIMČIAIS MĖNESINIAIS IŠSIMOKĖJIMAIS
DĖL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITĖS Į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. VIrginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI
BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI.
DRAUDIMO AGENTŪRA PATARNAUJA VISAIS DRAUDIMO REIKALAIS
J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — PRospect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNIŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS • NOTARIATAS
• PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI
• PAJAMŲ MOKESČIAI — INCOME TAX.
LEONAS REAL ESTATE
2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

6 KAMB. 3 miegamųjų mūrinis, karštu vandeniu šildymo sistema. 2 mašinų garažas. Žemi taksai. Arti 70 ir Western. Tik $17,900.
3 METŲ MODERNUS 1½ aukšto mūrinis. Didelis sklypas. (Visi kambariai tikrai dideli). 2½ vonios. Idealus gyventi su tėvais. Arti transportacijos ir mokyklos. Įvertinti reikia pamatyti. Prie 83 ir California. — $44,900.
J. BACEVIČIUS - BELL REALTY
6455 So. KEDZIE AVENUE TEL. PR 8-2233

PERKAME, PARDUODAME, MAINOME įvairaus dydžio namus visur. Parūpiname paskolą, visokeriopą apdraudą, veikia notariatas.
NORVILA
REAL ESTATE AND BUILDERS
2658 WEST 59th STREET
PRospect 8-5454

MARQUETTE PARK private 7½ rooms, 4 bedrooms, brick expandable. 2 baths. Finished basement, 2 car garage, appliances and extras.
Tel. 925-5719

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolis
3208½ W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
IR KITUS KRAŠTUS
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REpublic 7-1941

DAŽYMAS
Pigiai dažau kambarius, valau kilimus ir baldus
t. RUDIS Tel. CL 4-1050

APDRAUDŲ AGENTŪRA:
namų, automobilių gyvybės, sveikatos ir biznio.
Patogios išsimokėjimo sąlygos.
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaigoj)
Pigūs automobilių draudimai.

AMERICAN
TRAVEL SERVICE
WALTER RASK, prezidentas
9727 So. WESTERN AVE.,
Chicago, Ill. 60643. Tel. 238-9787
Pardavinėjame lėktuvų, laivų, traukinių bilietus ir paruošiame kelionių dokumentus į visus pasaulio kraštus. Pildome aplikacijas tiems, kurie ateinančiais metais norėtų porą mėnesių praleisti Lietuvoje pas gimines.

ERDVUS 5 ir 6 kamb., medinis. Rūsys, verandos, garažas. $17,500.
3 PO 5 KAMB., mūro ir medžio namas su garažu ant plataus sklypo Brighton Parke. $23,000.
9 METŲ MODERNUS. 2 po 5½ kamb. Atskiras gazo šildymas, rūsys, garažas. Marquette Parke. $39,900.
MAISTO KRAUTUVĖS su namais ar nuomoti.
ŠIMAITIS REALTY
INCOME TAX SERVICE
2737 W. 43rd STREET
Tel. CL 4-2390

Šimkus Real Estate
NOTARY, INCOME TAX SERVICE
4259 So.MAPLEWOOD AVENUE
Tel. CL 4-7450
Greitas ir tvarkingas visokiausių nuosavybių pirkimas - pardavimas. Be to šioje kontoroje daromi ir liūdijami vertimai, užpildomi pilietybės prašymai, income tax ir įvairūs kitoki blankai. Darbo val.: Kasdien 9—3 ir 5—8.

KUR GERIAUSIA
APIE 79-tą už Cicero, modernus 10 metų "by level". 3 miegamieji. Žaidimo kambarys. Centrinis oro vėsinimas. Tuoj pamatykite. Pigus. $24,000.
5½ KAMB. 6 metų mūras, platus lotas, modernus didelis namas arti mūsų. $17,900.
2 BUTŲ GRAŽUS MŪRAS, 2 po 6, gazu šildymas prie Maria High. — $27,000.
APARTAMENTINIS MŪRAS, 2 aukštų, 2 blokai nuo Marquette Parko. Įmokėti $20,000.
4 BUTŲ MŪRAS Gage Parke, geri gražūs butai, garažas. $41,000.
LIUKSUS 7 KAMB., rausvų plytų rezidencija, 1½ akro žemės. 3 auto garažas. Prie Stevenson Hwy, Lemonte. $50,000.
LOTAS 30 PĖDŲ Marquette Parke.
Valdis Real Estate
2458 W. 69th St. Tel. RE 7-7200

BERWYNO APYL., 16 — East Ave., 2x4 ir 2 kamb. pastogėje. $20 į savaitę. 2 mašinų garažas $20,900.
SVOBODA, 2134 So. 61st Ct., Cicero
BI 2-2162, neatsakius LA 1-7038

SAVININKAS IŠVAŽIUOJA ir pigiai parduoda 2 butų namą Marquette Parke. Tel. 476-3069

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Įrengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Įrengiu vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai
Apskaičiavimai nemokamai.
Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.
Domas Žukauskas
HEATING & SHEET METAL
4444 So. Western Ave.,
CHICAGO, ILL. 60609
Tel.: VI 7-3447

A. ABALL ROOFING
Įkurta prieš 50 metų
VISOKIUS STOGUS, rinas ir nutekamuosius vamzdžius sutaisome arba naujus įdedame.
KAMINUS IŠVALOME ir pataisome. Nudažome namus iš lauko ir atliekame "tuckpointing" darbus. Esame apdrausti, visas darbas garantuotas.
Skambinkit
LA 1-6047 arba RO 2-8778
Įkainavimas veltui, kreipkitės bet kada.